

Hind 18 krooni

HIIA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

**KAS
NABA SULAB?**

**LASNAMÄE
NOORED
KUNSTNIKUD**

KARATEETÜDRUKUD

NAERU-USS

**KROKODILL
KURI**

**KIRJASÕBRAD
KOOMIKS**

ISSN 1406-3441

9 771406 344050

POKUD VALLUTASID TOOMPEA LOSSI!

Pokumaa patroonid Mariann ja Tunne Kelam valisid välja oma lemmikpoku.

Asja mööda saanud aasta 5. detsembril juhtus tõesti selline lugu, et suur tükk sellest tähtsast hoonest, kus riigiasju arutatakse ja seadusi tehakse, oli laste ja pokude päralt. Pokumaa Sihtasutus ja Eesti Lastekirjanduse Teabekeskus kutsusid pealinna kokku parimatest parimad pokumeistrid üle Eesti. Suurele Pokukonkursile saabus üle 400 töö – üks uhkem kui teine, ning kahjuks ei jagunud kõigile auhindu. Aga kui päris Pokumaa valmis saab, siis võivad kõik külalised kogu seda laste kätega loodud au ja hiilgust Pokumuuseumis imetleda!

Meie maal pole küll vist ainsatki kirjaoskajat last, kes ei tunneks pokusid ja nende avastajat, kunstnik Edgar Valterit. Oleks vahva, kui natukese aja pärast poleks ainsatki Hea Lapse lugejat, kes poleks Pokumaal käinud! Soomlastel on Muumimaa, taanlastel Legoland, ameeriklastel Disneyland – ega 's eestlased viletsamad ole!

Unistuste Pokumaad, mida näeme Edgar Val-

teri joonistatud kaardil, pole veel päriselt olemas. Muinasjutulise looduspargi valmimisele lubavad kaasa aidata paljud, teiste hulgas ka Pokumaa patroonideks valitud Mariann ja Tunne Kelam.

Olen mõelnud, et kui kohtuksin kuldkalakesega või vabastaksin kogemata kombel pudelisse sattunud võluri, siis oleks üks mu kolmest soovist kindlasti see, et mõni rikas prints või

miljonär võtaks oma südameasjaks Pokumaa toetamise. Kui Sinul, hea lugeja, on õnne võluriga kohtuda, siis palun kirjuta talle kõrva taha Pokumaa Sihtasutuse pangaarve number Hansapangas: 221014832412.

Pokud ise on ju looduse-lapsed ega saagi seepärast rahanumbreid tunda...

Kohtumiseni Pokumaal!

Leelo Tungal

Andekad pokumeistrid seavad uuel aastal samme Pokukalendri järgi!

EESTI

Priit Aimla

Abiks arvutihädalisele

Kodus toimus kole terror:
arvutisse tungis ERROR.
Heidad pilgu kuvarile –
kõik on tardund, jumalime!

Palvetad ja kisud karvu,
ei saa kätte ühtki arvu;
tähed, kirjavahemärgid –
kõigil seljas surisärgid.

Ükski nupp su klaviatuurist
ei too teksti välja puurist;
raamat kah ei kõssa nõksust,
kuidas hiir saaks lahti löksust...

Kuvar on kui hauakabel,
seinal koolnu andmetabel...

Tervis pole tellitav,
ükskõik mis rohtu küsime,
kuid üksteist rohkem hellitades
kauem joones püsime!

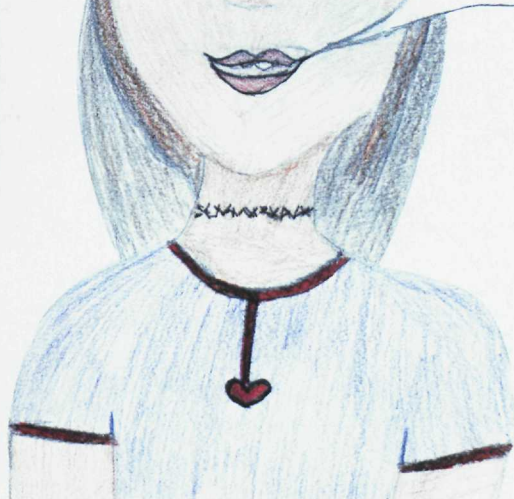
Su arvutit saab päästa veel
ka nüüd, mil seis on nadi,
kui osta näiteks suuremeel-
selt hiirele sulgpadi;
ja nädalas kord rummiga
võiks joota CD-ROMi
ning pista oma printerisse
šokolaadikommi!

Kui teile meeldis minu jutt,
siis öelge "Tänan, onu Priit!"
Kui mitte, võtke kätte nupp
"My Briefcase" või "Delete".

**Täname
Hasartmängufondi ja
Kirjanduse Sihtkapitali**

Hea Laps
on
parim!

Joonistas Merje Rihe Tartust

Käskijanna

Elas üks väike plika,
kes oli väga rikas.
Teda kaunis teenijanna
toast tuppa kannab.
Ta elab kaugel Indias,
tal käes valged siidikindad.
Ta elab lossis toredas
ja tal kõik on olemas.
Ta kuldsel troonil lösutab
ja tähtsaid mõtteid mölgutab.
Küll tal on Indias ikka hea,
ei sellisest elust paremat tea.
Nii ta seal troonil lösutab
ja kõiki muudkui käsutab.

Maria Teras

Tallinna Prantsuse lütseumist

Tavalised asjad

Igav on igavus.
Aeglane on aeg.
Kuum on kuumus.
Need on tavalised asjad
Mis meil jäävad ette
kogu aeg.

Hea meel

Meeles rõõm.
Päikse lõõm.
Teed üks sõõm.
Peas kõõm.

Jonatan Jöks Tallinna

Magdaleena lasteaed-alkkoolist

Segapuder

Ma pole kuigi suur,
aga jõud on nagu puul.
Mul peas üks tedretäht
ja taevas hele täht.
Mul on üks väike Miki,
ta lõi oma kõrva kikki.
Mul on üks väike pisik,
kuid ta on siiski isik.
Pisik on küll pisike,
kuid ta on minu musike.

Tomi Tammesalu

Tallinnast

Linnalaps, kellel koera või kassi pole võimalik pidada, kohatab siiski kooliteel kümneid või sadu loomariigi esindajaid. Pole küll enam aidauksi, mille taga sädistaksid tihased ja varblased, kuid tuvid, varesid ja hakid on nii tavalised õhusliiklejad, et neid ei pane me vahel isegi tähele. Kui palju on maailmas üldse linde? Loodusteadlaste oletuste kohaselt on neid maakeral kokku ligi 100 miljardit, kusjuures kõige liigirikkam on linnustik Kesk- ja Lõuna-Ameerikas. Näiteks Kolumbias on kindlas tehtud ligi 1700 ja Brasiilias umbes 1400 linnuliiki. Eestis esineb umbes 300 linnuliiki. Kõiki neid ei tunne ei lapsed, isad-emad ega õpetajadki, kui nad just linnuteadlased ehk ornitoloogid ei ole. "Igal linnul oma laul," ütleb vanasõna. Ja tõepoolest: ega värvukesel ole kerge

mõista, mida ütleb nokka plagistav toonekurg! (Muide, kes vähegi on looduses kurgi jälginud, see teab, et "kruu-kruutamine" pole toonekure, vaid hoopis sookure häälsitus, kuigi mõnes filmis kiputakse punakoivalisele toonekurele võõrast keelt nokka toppima.)

DINOSAURUSE SUGULANE SÄDISTAB OKSAL?

Mõne aasta eest tekitas paleontoloogide seas suurt kära Hiinast leitud arheopterüksi kivistis, mis mõnede teadlaste meelest andis kindla tunnistuse selle kohta, et lindude kauged esivanemad olid dinosaurused. Kes see arheopterüks on? Niisuguse peene nimega kutsutakse praegu olematuid olevusi – juura ajastul esinenud ürglinde, kes elutsesid puude otsas ning keda peetakse roomaja ja linnu vahetormiks. Hiinast leitud kivistisel võis eristada umbes 40 sentimeetri pikkuse, pika saba ja tiivataoliste esijäsemetega sisalikutaolise looma piirjooni. Paleontoloog Steven Czerkasi meelest on Hiina muinasleid puuduvaks lüliks, mis ühendab eelajaloolisi dinosaurusi meie praeguste lindudega.

1960. aastatel leiti USAst, Montañast, neli peaaegu täielikult säilinud hiidsisaliku skeletti. Tagajäsemetel liikunud dinosauruste säilmeid oli leitud varemgi, kuid nelja Montanast leitud luukeret ühendas üks isevärki joon: neil kõigil oli sarnasust lindude skelettidega.

Tegelikult võivad muinasteadlased vaid oletada, missugused võisid välja näha nii lindude

kui roomajate ürgsed esivanemad, ja kuigi filmides esineb hulgaliselt nii soomuselisi kui sulelisi hiidkoletsi, on nende väljanägemine suures osas ikka fantaasia vili. Meie sulekandjate kauged esivanemad elasid juura ajastu lõpupoolel (195 - 140 miljonit aastat tagasi) ja vanima seni leitud ürg-ehk nn. sisaliklinnu kivistise vanuseks arvatakse olevat umbes 150 miljonit aastat. Fossiili järgi otsustades oli arheopterüksil veel palju roomajate tunnuseid, nagu näiteks pikk sabaroots, nokataoline lõug ja hambad, kuid ta kolju, esijäsemete luustik ja sulekate sarnanesid nüüdsetele lindudele.

Lindude evolutsiooni kohta on loodud kolm erinevat teooriat. Üldiselt arvatakse, et linnud põlvnevad roomajatest, ainult et keegi ei oska öelda, millal nende teed lahku läksid.

Osa looduseuurijatest arvab aga, et lindude kaugeteks esivanemateks on hoopis tagajäsemetel liikunud väiksemat kasvu dinosaurused.

Mõned bioloogid oletavad hoopiski, et linnud arenesid eelajaloolistest puu otsas elanud roomajatest, kes eksisteerisid juba enne dinosaurusi ning et linnud ja hiidsisalikud arenesid samaaegselt, teineteisest sõltumatult.

Teadlased on kord juba sellised põikpead, et nad ei tunnista midagi enne kivikindlaks, kui pole seda silmaga näinud, käega katsunud ja paberile pannud. Nii et suleliste tegeliku päritolu teadasaamiseks tuleb sul ikka muinasjutukangelaste kombel lindude keel ära õppida – ehk tunnistavad nad ise kõik üles!

Robert Kruus

KUST TEAB VARBLANE, MIS TOONEKUREL MÕTTES?

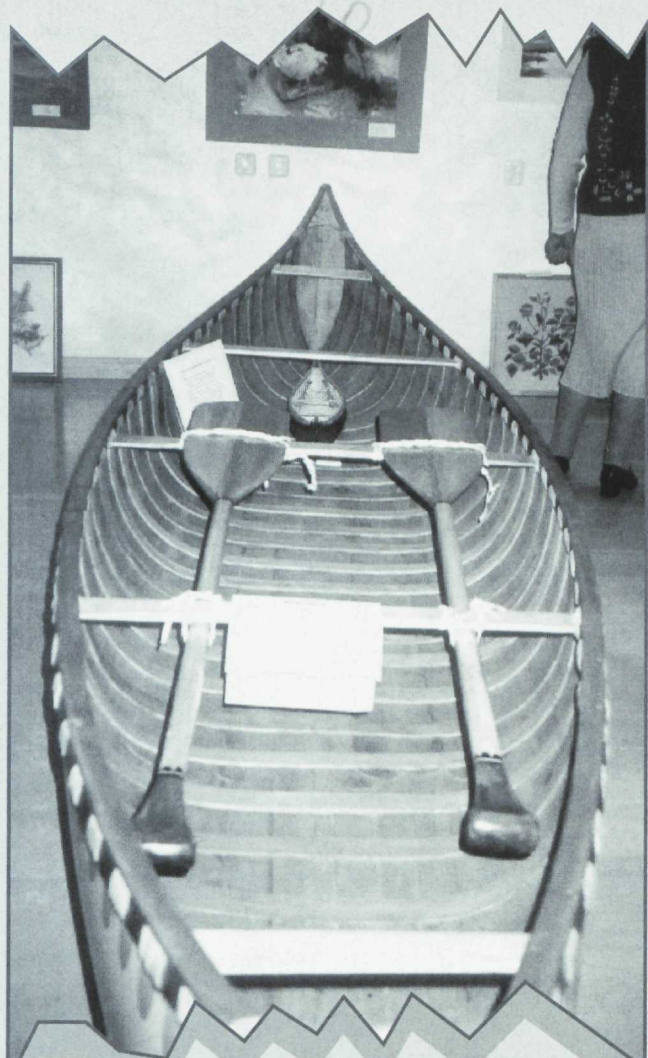

See pole mängupaat, vaid kanuu mudel kinnitavad Kristo ja Karl-Kristo.

VEENEETSIA MASKID
I ja II a-d klassid Tondiraba keskkoolist.

LASNAMÄEL ON MAJAD ÜHEÜLBALISED, KUID KUNSTNIKUD OMANÄOLISED

KANUU

Voldemar Taras, Rene Tammesalu, Tanel Viilup,
Karl-Kristo Vene ja Kristo Uibo Kuristiku gümnaasiumist.

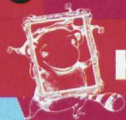
Lasnamäel on kerge ära eksida – eriti, kui tuled teisest linnast, külast või linnaosast. Sealsed majad on omavahel äravahetamiseni sarnased, nii et ega vist paneks imestama, kui ka kõik lasnamäelased oleksid enam-vähem ühtemoodi. Aga võta näpust: igas Lasnamäe koolis on isevärki hobiaid ja huvialaringid. Eriti vahvalt tegutsevad sealsed kunstihuvilised.

Aastatuhandevahetust tähistasid lasnamäelased ühisnäitusega Kullo Lastegaleriis. Kõik selle vana ilusa maja ruumid ja toasopid olid täis maale, akvarelle, igasuguseid imeinstallatsioone, tikandeid, kujusid ja koguni oma kätega valmistatud mööblit. Ajakirjaleheküljele mahub vaid tilluke murdosa kogu sellest lasnamäelaste loodud kunstimaailmast!

Öeldakse, et osa ilu peitub vaatajate silmades – tõepoolest, mõnele näituse külastajale meeldisid kõige enam Tondiraba keskkooli laste valmistatud veneetsia maskid, mõnele romantilised akvarellid, mõni pidas parimaks õpetajate endi maalitud pilte. Kuid Kuristiku gümnaasiumi poiste valmistatud kanuust oli raske mööbuda, sellele näppu külge panemata.

“Kas see ilus sihvakas paat on ikka PÄRISkanuu – seline, mis seisab vee peal?”

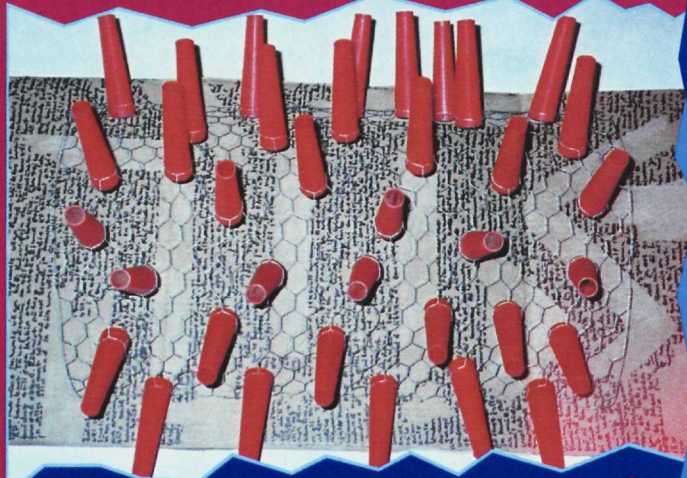

TAAVI
Õpetaja Tavo Tall
Katleri ja Lasnamäe
üldgümnaasiumist

MILLENNIUM
Tatjana Moroz Linnamäe gümnaasiumist

SIIL VÕRGUS
Maria Teng Lasnamäe üldgümnaasiumist

NATÜÜRMORT
Liina Voolma Laagna gümnaasiumist

SÜGISANNID
Johanna Taiger Tondiraba keskkoolist

Kristo Uiho ja Karl-Kristo Vene, kaks kanuumeistrit, panevad küsimuse naeruks: "Muidugi! Algul oli kanuud küll raske juhtida, sest sõudes ei osanud teise aerutaja liigutusi arvestada ja koostööst ei saanud juttugi olla, aga hiljem läks sõit libedalt. Tiit Viilup – meie juhendaja – on kõva käsi nii kanuusõidus kui -ehitamisel. Kanuu ehitasime valmis koolimaja keldris, vahepeal, kui teda imutasime, olid mõned õpetajad liimihaisu pärast ikka vihased küll..."

Nüüd pole paadi juures enam mingit haisu tunda! Oleks aga rohkem selliseid õpetajaid, kes viitsiksid ka pärast tunde õpilaste seltsis meisterdada ja näituste väärilisi töid teha!

Näituse ühe peakorraldaja, Lasnamäe üldgümnaasiumi õpetaja Naigo Vilba sõnul võttis ideest asja saamine poolteist aastat. Kava tehtud – kaunikene!

**HEA LAPS TÄNAAB
RAHVUSKULTUURI
FONDI**

Tere, loom!

Hei!

Kirjutasin siia oma koera ankeedi.

Liisa Merila Tartust

NIMI: Mooser

SÜNNIAEG: 22.08.1997

HÜÜDNIMI: Murka, Muuser, Moosinägu

TÕUG: segavereline krants

SUGU: isane

LEMMIKTOIT: söön peaaegu kõike

PARIM MINUS: olen rõõmsameelne, sõbralik ja armas

HALVIM MINUS: aeg-ajalt tõstan jalga vale koha peale ja haugun liiga kõvasti.

Tere, Hea Laps!

Siin on minu koera andmed.

Ebe-Kai Siim Kilingi-Nõmmelt

NIMI: Kipu

HÜÜDNIMED: Kupi, Kips

TÕUG: krants

SUGU: isane

VANUS: 8 aastat

LEMMIKSÖÖK: sööb kõike

LEMMIKJOOK: vesi, piim

MEELDIB: mängida, ujuda, jalutada, mänguasju närida

EI MEELDI: kammimine,

purjus inimesed

SÕBRAD: Pontu, Sammi

SOOVITUS TEISTELE:

Olge alati valvel!

Tere!

Saadan Teile oma merisea andmed.

Imbi Viikberg Pärnumaalt

NIMI: Miki

HÜÜDNIMI: Miku

TÕUG: inglise

VANUS: 1 a.

VÄRVUS: must

LEMMIKTOIT: kurk, kuivikud

LEMMIKJOOK: vesi

EI MEELDI: kui magamise pealt sülle võetakse

HALVIM MINUS: naksan ja kisan kõvasti, kui kõht on tühi

PARIM MINUS: olen sõbralik

SOOV FÄNNIDELE:

Olge mõnusad nagu mina!

Tere, tere!

Võib-olla mäletate veel Pätut, kellest ma kirjutasin, kui ta oli alles kassipoeg. Nüüd on ta juba suur. Siin on tema andmed.

Mari-Liis Heinsaar Tallinnast

NIMI: Pätu 2

HÜÜDNIMED: Mäkk, Mäki

VANUS: 1 aasta ja veel mõned kuud

VÄRVUS: valge

SILMADE VÄRV: kollane

MEELDIB: magada, diivani

küljes küsipidi rippuda

EI MEELDI: kiusamine,

tolmuimeja (väga hirmus!)

SUURIM SAAVUTUS: kui süüa tahan,

siis viskan pikali ja teen tiiru

PARIM MINUS: olen armas,

meeldin kõigile

HALVIM MINUS: kipun vahel

valesse kohta pissima

SOOV FÄNNIDELE: Olge nii armsad

nagu mina, aga ärge pahandust tehke!

Tere!

Loen seda ajakirja hea meelega olen üldse üks suur lugeja. Kirjutan Sulle oma koera andmed... Saime ta alles hiljuti.

Mari-Liis Kallikorm
Ida-Virumaalt

NIMI: Plöks Pojeng

VANUS: 2kuud

TÕUG: krantsi moodi

HARJUMUS: uurin kõike

SUURIM PLUSS: olen imearmas

must karvarull

MIINUS: teen loike

PIKKUS: 32cm, saba 12cm

KAAL: 1kg

VÄRVUS: must, eest valge vest

HÜÜDNIMI: Plöksu, Õnne-

seen, Pojeng, Karvapall

Tere, Triibu-Liine ja toimetus!

Mõtlesin saata teile oma parima loomast sõbra andmed.

Edith Nigumann Jänedalt

NIMI: Stella

HÜÜDNIMED: Stelkin, Stellu

TÕUG: rotweiler

SÜNNIAEG: 18.10.1992

VÄRVUS: helepruun ja must

SILMADE VÄRV: pruun

PIKKUS: 97 cm

SABA PIKKUS: 6 cm

KÕRGUS: 67 cm

LEMMIKSÖÖK: kõik, mida süüa annab

LEMMIKJOOK: kõik, mis on vedel

SÕBRAD: Edith ja Katrin

VAENLASED: kõik emased koerad

SOOV FÄNNIDELE: Urr, auh! Olge

mõnnad ja mängige palju!

Tere, Triibu-Liine!

Siin on minu ja mu lemmiku andmed:

NIMI: Aire Pöder

HÜÜDNIMED: Musirull, Tibu

SÜNNIAEG: 11. 02.1989

LEMMIKBÄND: Spice Girls

LEMMIKLAULJA: Geri Hallivell

KOGUN: kleepse (260), postkaarte (58), taskukalendrid (8)

HOBID: tantsimine, käsitöö

SUURIM SOOV: koguda kokku miljon kleepse

Ja siin on minu kassi ankeet

NIMI: Täpi

HÜÜDNIMED: Täpatralla, Täpp

VÄRVUS: mustavalgekirju välja arvatud nina ja käpaalused (roosad)

PARIM MINUS: olen nunn

HALVIM MINUS: hammustan

SOOV SÕPRADELE: Olge

vinged kutid!

NIMI: Helen Jansen

HÜÜDNIMI: Elku

SÜNNIPÄEV: 2. juuli

VANUS: 12

KOOL: Kärdla keskkool

LEMMIKRAAMAT: "Harry Potter ja saladuste kamber"

LEMMIKBÄND: Backstreet Boys

LEMMIKLOOM: kaelkirjak

ja hobune

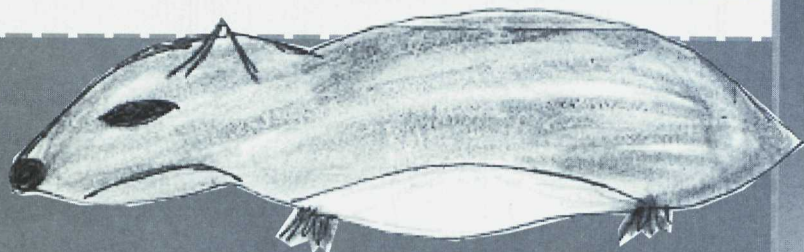
LEMMIKVÄRV: lilla ja roosa

ADDRESS: Kabeli 20, Kärdla, Hiiumaa 92413

HUVIALAD: ujumine, lugemine, joonistamine

**SAAGEM
TUTTAVAKS,
SÕBRAD JA SUGULASED!**

Tere, Triibu-Liine!

Kirjutan Sulle oma džungaria kääbushamstrist, kelle mu koer kahjuks ära söi.

Laili Vaher Valgust

NIMI: Kiksu

HÜÜDNIMI: Kiks

VANUS: 7 kuud

TÕUG: džungaria kääbushamster

PIKKUS: 6 cm

HARRASTUSED: päeval magada,

öösel puuris joosta ja hammustada

LEMMIKTOIT: päevalilseemned

LEMMIKJOOK: vesi ja piim

VAENLANE: koer

SÕBRAD: ema, isa ja Laili

SUURIM PLUSS: hea paindumus

NIMI: Kristin Viljamaa

HÜÜDNIMI: Kiku

SÜNNIAEG: 09. 07. 1989

KOOL: Keila gümnaasium

KOGUN: kleepse

HUVIALAD: tantsimine, lugemine,

kirjutamine, joonistamine

VEND: Karl Marten (4)

LEMMIKVÄRVID: sinine,

kollane, roosa, must

LEMMIKLOOMAD: kass, koer,

merisiga, hamster

LEMMIKBÄND: Vengaboy's jpt.

mõnused bändid

LEMMIKSARI: "Päästja koolikell",

"A-rühm", "Sina ja mina" jpt.

SUURIM SOOV: arvuti, käikudega

ratas, CD-ga makk,

telekas (oma)

SUURIM MIINUS: hammustamine

SOOV FÄNNIDELE: Ostke kääbushamster, sest ta on nii nunn!

Ja siin on minu andmed!

NIMI: Laili Vaher

SÜNNIPÄEV: 18.11. 1988

LEMMIKTUND: eesti keel,

ajalugu, arvutiõpetus

HUVIALAD: ratsutamine,

mailimine, kleepsude kogumine

LEMMIKLAULJA: Ricky Martin

LEMMIKBÄNDID: BSB, Five

LEMMIKLOOMAD: kääbushamster,

hobune, koer, kass

ADDRESS: Valgu 6a - 14,

Rapla mk. 78204,

Laili.Vaher@mail.ee

Mulle kirjutada võivad

kõik poisid-tüdrukud

vanuses 12 - 15 a.

NIMI: Riin Metsla

SÜNNIPÄEV: 18. 03.1988

KOOL: Türi gümnaasium

KOGUN: loomapilte, kleepse

HUVIALAD: korvpall, 3 trenni

MEELDIB: sõpradega õues käia

EI MEELDI: joodikud,

pahad inimesed

LEMMIKLAULJA: Britney Spears

KODULOOMAD: merisiga

Tita-Lota, koerad Alfi ja Muti

VEND: Siim

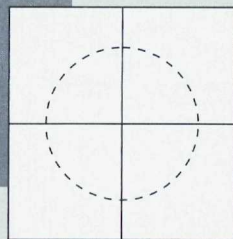
ADDRESS: Paide tn. 5-b - 18,

Türi 72211, Järvamaa

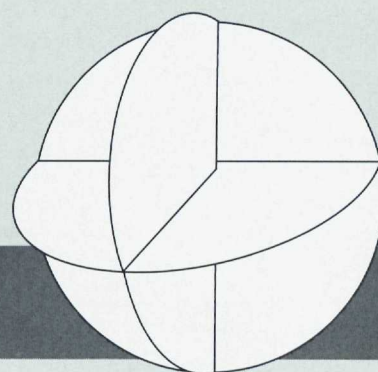
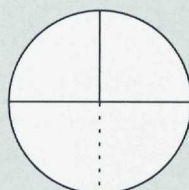
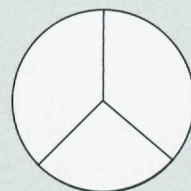
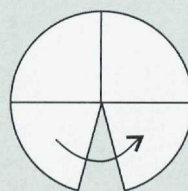

LUMEPALL TUBASELE LAPSELE

Tee joonise järgi sirkli abil 8 ringi, lõika nad välja ja kleebi külgipidi kokku, et tekiks pall. Kui teed ringid värvilisest paberist (või värvid enne välja-lõikamist ringid üle), muudab see pall õhku viskamisel värvi. Sellise palliga on hea ja ohutu toas "lumesõda" mängida.

liimi nr. 1
nr. 2 peale

OLE VALMIS!

NAERUPALL

Mul on kodus naerupall,
nimeks Laura Oro tal.
Kui ta ükskord naerma hakkab,
ega siis ta naer ei lakka!

Kui ta naer ka korraks lakkab,
ega ta siis jää veel vakka –
kohe algab jutuvada,
nagu tulel keeks pada.

Väljas mängides ta naerab,
nii et krampis kõht ja kael tal.
Ise lasteaialaps –
tubli, väike, virk ja kraps!

Henry Oro
Põltsamaa ühisgümnaasiumist

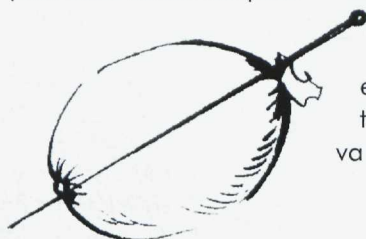
MUSTKUNSTNIKU ÕHUPALLITRIKK

Kas oled näinud, kuidas mustkunstnik ühel hetkel torkab õhupalli terava nõela või sukavardaga läbi, nii et pall ei tee teist nägugi? Natukese aja pärast viskab ta palli õhku ja laseb sellel siis kukkuda sa-
na varda otsa – karplauh! Nojah, mis seal rääkida, seeu koledat kurbust, mis tekib õhupalli purunemisel, on lapsepõlves tundnud iga normaalne inimene.

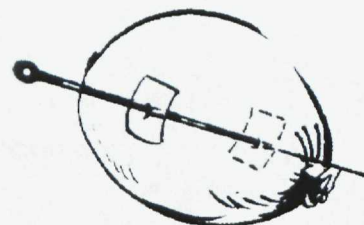
Aga miks ta ikkagi siis ei purunenud, kui teda esi-
mesel korral torgati?

Mustkunstnikud teevad õhupallitrikki kahel viisil. Esi-
mene on veidi keerulisem ja nõuab suuremat osavust: nimelt on nii palli saba kui naba läheduses kumm veidi paksem ning just neist paigust varem palli läbi torgates võime teha väikesed augud, millest saab peenikese suka-
varda ettevaatlikult läbi lükata.

Teine viis on aga selline: palli külgedele tuleb klee-
pida kaks väikest läbipaist-

vat lindiriba – nen-
dest kohtadest võibki
mustkunstnik (muidugi
ettevaatlikult ja ruttama-
ta) vabalt ja efektselt tera-
va varda läbi torgata.

ENERGIakeskuses TEHTI SÄÄSTETUD ENERGIAGA TEATRI!

Us aasta on uue hooga alanud, kuid kindlasti on nii lastel kui isadel-emadel veel meeles jõulude eelsed sekeldused. Nii mõnigi ema mõtles, et küll oleks tore, kui ka energiat saaks panna panka protsente koguma: siis võiks seda pühade aegu kulutada enam kui muidu.

Aga TNT Eesti – kiirtranspordi ja kulleriteenuste firma otsustas seekord jõulukaartide arvel säästa terve mäe paberit ehk õige mitu uhket metsapuud ning korraldada kokkuhoitud rahaga hoopis lastetendusi Tallinna Energiakeskuses, millest kutsuti osa võtma ka lastekodulapsi. Ka Hansapank ja kommivabrik Kalev toetasid jõulutendusi.

Aga kui Sinul, hea lugeja, ei õnnestunud MTÜ R.A.A.A.M tehtud lastelavastusest osa saada, siis tasub Energiakeskusesse minna sellegi poolest – kas või mõtteenergiat koguma!

LASTE MAAILM

Maakera on ühine meile kõigile. Ometi on igaühel meist isemoodi mõtted, teod ja unistused – oma maailm. Heidame pilgu Jõgeva ühisgümnaasiumi 4. A-klassi laste maailmadesse!

↑ Kati Kuusik Jõgevalt

→ Kristo Hannula Jõgevalt

Minu maailmas on palju raamatuid. Mulle meeldib lugeda. Mul on kodus laud, mille kolm esimest sahtlit on kooliasjade jaoks, teised aga on raamatuid täis. Ka riul on mul täis raamatuid. Olen lugenud paljusid raamatuid, kuid kõige rohkem meeldib mulle Oskar Lutsu "Kevade". Mõnikord loeb Karmo mulle muinasjuttu. Karmo on mu vend, ta käib esimeses klassis. Mulle meeldib käia raamatukogus, sest seal on palju väga huvitavaid raamatuid.

Kerli Kerb

Minu maailm koosneb väga erinevatest asjadest, näiteks hobustest ja arvutist. Mulle meeldib joonistada, telemek vaadata, arvutiga mängida ja kleepse vahetada. Eelkõige meeldib mulle ratsutada ja igasuguseid huvitavaid putukaid uurida. Mõned putukad on päris jubedad, olen neid avastanud maal põllutöid tehes. Mulle meeldib ka lilli vaadelda ja korjata. Minu maailma põhilised tegelased on siiski ema, isa ja õde Sandra.

Sigrid Kuusk

Minu maailmas läheb ilm väga süngeks. Selles maailmas kõnnivad robotid, sõidavad autod ja mina ise kuuln pleierit. Siin maailmas on päike ja pilved nägudega. Mina ise elan tornmaja viimasel korrusel. Selles maailmas ei ole üldse puid, põõsaid ega lilli. Minu maailm on väga omamoodi!

Ott Siirak

Minu maailm koosneb peamiselt minu perekonnast. Ma arvan, et olen õnnelik inimene. Mul on ema, isa, õde ja vend. Meil on korralik kodu ja aktiivne perekond. Kõigil on oma havid. Mul on palju huviseid, põhiline on jalgpall, mida ma õues mängin. Olen KEKi parim väravavaht. Suvel mängisime poistega igal õhtul jalgpalli. Auhinnad ostsime endale ise. Vanaisa juures püüan ma kala. Vanaisa kinkis mulle teleskoopõnge, mis on 6 meetrit pikk. Kõige suurema kala püüdsin möödunud suvel. See oli 42 cm pikk.

Mihkel Sildnik

Sügisel loetud võistlusele "Raamat lapselt lapsele" laekunud teoste seas hakkas silma lõbus ja lahe köide, mis kindlasti poleks sobinud lugemiseks mudilastele, kuid meie suuremat sorti sõbrad-sugulased oskavad kahtlemata seda liiki lõmpsi lugu pidada. Tükike "UFO lookestest" on teie ees!

RAAMATUSSE RAIUTUD KENTSAKUSED

TERE, KALLIS LUGEJA!

Minu nimi on Jürgen Tina. Olen 15aastane ja õpin lisaku gümnaasiumi 9. klassis. Ma olen päris kaua jutukesti kirjutanud ja koomikseid joonistanud. Peale selle meeldib mulle kuulata rasket muusikat ja mootorrattaid putitada. Mulle on paranormalsed nähtused juba ammu suurt huvi pakkunud. Loen palju selleteemalist kirjandust ja ajakirju, vaatasin põnevusega seriaali "X-toimikud". Kõik see mind vist kirjutama inspireeriski. Tegelikult on see raamat üks paras paroodia, nagu sa isegi aru saad. Minu arvates ei tohigi paranormaalsetesse nähtustesse ja nende nägijatesse liiga tõsiselt suhtuda.

JÕULUVANA – GEENIMUTATSIOONI OHVER

Valitsus on juba aastaid varjanud jõuluvanade tegelikku päritolu. Nüüd aga tuleb tõde päevalgele tuua. 1888. a. leiutas üks inglise keemik – Michael Sucker – seerumi, mis muundab tavalise inimese suure habeme, punase mantli ja suure kotiga vanameheks. Ta leiutas ka vastumürgi, kuid selle valem läks kaduma. Aga Michael ei aimanud, et tema leiutatud seerum vallandab maailmas uue epideemia. Alates 1888. a. jõuludest käibki uksest ukseni mutant, kes sisselaskmisel lööb hambad pereisasse, kes samuti mõne aja pärast jõuluvanaks mutanteerub. Siin toomegi ühe näite taolise juhtumi kohta.

RÄÄGI, MALLE, MIS SEL JULMAL JÕULUÕHTUL JUHTUS?

Olime just einestama hakanud, kui kuulsime koputust. Avama minnes leidsime ukse tagant punase mantli ja värisevate kätega vanamehe, kes palus, et me ta sisse laseksime. Lasimegi ta sisse ja ta hakkas kinke jagama. Olime enam kui rõõmsad, sest ise me kinke osta ei jõua. Kui olime kingid kätte saanud, palusime jõuluvana lauda. Jõuluvana

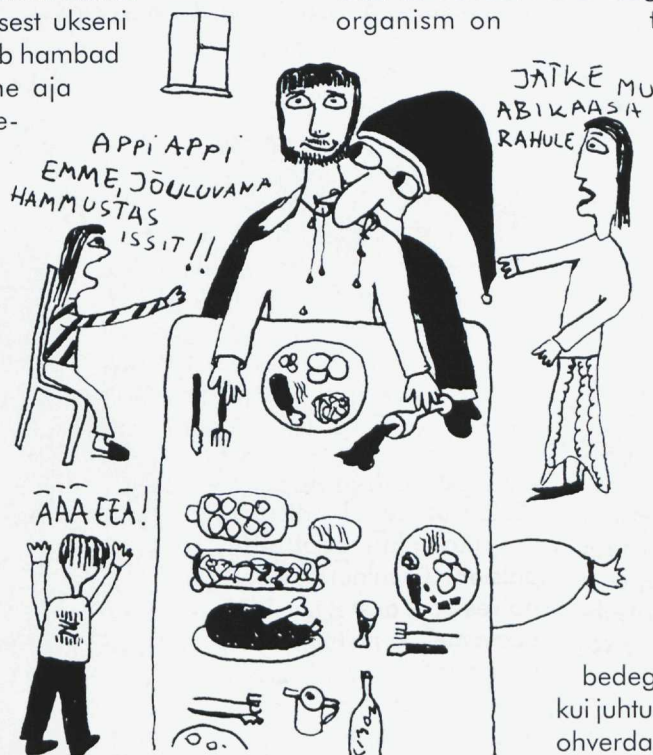
vaatas imelikult minu mehe Tarmo peale ja lõi siis talle hambad kõrri. Ma ehmusin ja lapsed hakkasid karjuma. Seejärel jõuluvana põgenes suletud akna kaudu. Me ei osanud sellest loost midagi arvata ja sõime edasi. Kümnekond minutit hiljem hakkas Tarmo värisema, ta selga ilmus punane mantel ja pähe punane müts. Ette tekkis hall habe. Peale edutut katset põgeneda läbi seinlahtu mu abikaasa katkise akna kaudu. Kaua nutsime teda taga ning tahtsime kutsuda politsei, kuid meil ei lubatud..."

KES EI LUBANUD?

Valitsus...

PARANÄHTUST SELETAB DOKTOR K. UTT:

Nagu hiljem selgus, varjab jõuluvana end aastaringiselt Lapimaal. Ainult jõulude ajal tunneb ta tugevat vajadust inimeste sekka ilmuda ning oma mutatsiooni teistelegi jagada, lüües ohvritele hambad kõrri. Tavaliselt ründab jõuluvana täiskasvanud mehi, kuid on teada ka juhtumeid, kus jõuluvana ründas last. Kuna jõuluvana ei ole keegi suutnud kinni püüda, pole saadud teda ka uurida. Nii ei teagi teadlased, kas jõuluvana organism on tavainimestest erinev. Jõuluvana ei vaja kaaslast, et

paljuneda. Mõnikord ründab jõuluvana inimesi ka tänavail, kuid selliseid juhtumeid pole palju. Tänavarünnaku kulgu on selline: jõuluvana tuleb sulle ligi, patsutab õlale, ütleb paar seltsimehelikku sõna ning lööb siis sulle hambad kõrri. Seejärel jookseb ta minema. Mõni minut hiljem tunned peapööritust, su riided muutuvad, ette ilmub habe ja nägemine läheb halvemaks. Niisiis, hoidke jõulude ajal ukseid lukus, hoiduge tänaval punaste kuuvedega meestest kaugemale, ja kui juhtub, et saate hammustada, siis ohverdage end teadusele!

Meie loodusetundlik

Viivi Luige täiskasvanuea fotod tegi Kalmetu kooli õpetaja Ene Toomsalu

MEIE LOODUSETUNDLIK VIIVI LUIK

Lemmikraamat lapsepõlves?
 Esimene raamat, mis mind huvitas ja mille ettelugemist ma iga päev nõudsin, oli Uus Testament. Jäin korra söögilaua all kuulama, kui vanema evangeeliumi luges ja sellest peale tahtsin, et seda raamatut mulle loetaks. Ise lugeda ma siis veel ei osanud. Ise lugema hakkasin kolmeselt ja sel ajal meeldis mulle kangesti Karlis Skalbe muinasjutt "Kassi veski".

Üheksa või kümneselt olin haaratud "Kolmest musketärist", tegin omale puust mõõga ja töötasin endale, et enne ma ei jäta, kui olen Pariisi saanud.

Lapsepõlve viimane raamat oli "Jean-Christophe". Ka "Kreeka muinaskangelased" oli mulle tähtis raamat, samuti Tammsaare "Põrgupõhja uus Vanapagan", mida ma sattusin kogemata lugema nii umbes kümneselt ja mis mulle igaveseks meelde jäi. Seda raamatut ma kartsin ja armastasin ühekorraga. Umbes samamoodi nagu "Eesti rahva ennemuistseid jutte", kus olid nõi-

Viivi Luik

duslikud pildid. Anderseni muinasjutt "Ööbik" oli ka piisavalt jube ja ilus, et meeldida.

Kõige sügavama jälje on minusse siiski jätnud see kõige esimene raamat, Uus Testament.

Lemmiktund koolis?
 Olin seitsmeselt esimese klassi jaoks juba liiga vana, liiga palju lugenud, ja kool ei meeldinud mulle üldse, kui ma sinna läksin. Minu arust see oli mingi tittede värk. Sellepärast mul ei olnud ka ühtegi lemmiktundi, nad tundusid kõik ühtemoodi lapsikud ja ma olin kibedasti pettunud, et koolis ei saa teada midagi huvitavat. Võimalik, et ma olin kooli peale pannud liiga suuri lootusi. Küllap ma arvasin, et koolis räägitakse elust ja surmast ja maailma saladustest. Räägiti aga hoopis sellest, et Maiel ja Kaiel oli kahe peale kokku neli õuna. Vms.

Kõige ebameeldivam tund?
 Kõik nad olid ebameeldivad, aga kõige ebameeldivamad olid sellised tunnid, kus raamatud pandi kõrvale ja hakati õmblema või hõõveldama, või joosti mööda platsi, nii et kruus lendas, ja kiljuti ning kisati. Tol ajal oli nende tundide nimi tööõpetus ja kehaline kasvatus.

Kelleks tahtsid saada väikesest peast?
 Kreeka jumalaks.

Lemmikvärv?
 Ma pole eluaeg osanud otsustada, kas kollane või sinine. Korra tundub, et kollane, siis jälle, et sinine. No ütleme, et sügav sinine.

Lemmiktoit?
 Öun "Valge klaar", kui ta on täiesti valmis. Värsked viigimarjad.

Missugustes maades oled käinud?
 Missugune koht on sinu jaoks kõige parem?
 Käinud olen Ameerikas, Kanadas, Venemaal, Turkmeenias, Ukrainas, Rootsis, Norras, Taanis, Valgevenes, Rumeenias, Hollandis, Šveitsis, Bulgaarias, Tšehhis, Slovakkias, Poolas, Prantsusmaal, Soomes, Saksamaal, Lätis, Leedus, Itaalias. Elanud olen Helsingis, Moskvast, Riias, Berliinis, Roomas.
 Kui oleks võimalik, siis ma ei valiks mitte ühtegi kohta alaliseks elamiseks. Mitte ühtegi maad ega linnat. Elaks igal pool ja mitte kusagil. Seda ma tean, et suurtes linnades on mul parem olla kui väikestes ja et mägedes ja mere ääres meeldib rohkem kui metsas.

Kuidas sa nii hästi tunned taimi ja nende nimesid?

Sest ma olen neid vaadanud ja nende hulgas elanud, kui ma olin väike. Nad on minu sõbrad.

Kas Sul on oma lemmiklill?

On lilli, mis on olnud juures, kui ma olen lugenud mõnda raamatut või mõtelnud. On lilli, millega ma olen väiksest peast mänginud.

On lilli, mis tulevad meelde koos armsate inimestega. Need on kõik väga erinevad lilled. Ühte teiste vastu välja mängida pole võimalik. Aga ma rõõmustan küll alati, kui näen lihtsat valget punase südamega nartsissi, seda, mis õitseb vanades aedades ja lõhnab.

Millega tegeleksid, kui oleksid praegu laps?

Matemaatikaga. Arvudega. Nende saladustega.

Kas Itaalia ja Eestil on Sinu meelest sarnaseid omadusi?

Mingis suuremas või laiemas mõttes on kogu maailm sarnane ja kõik inimesed ühesugused, ja samas on ka kõik väga erinev, kaht ühesugust inimestki pole olemas. Eesti ja Itaalia on kaks täiesti erinevat maailma küll, kuid vana naine paneb siingi selga seeliku ja kampsuni nagu Eestiski, ja ohkab raskelt, kui ta bussi ronib. Tüdrukud naeravad siingi nii, et hing kinni. Siiski sarnasus inimeste vahel on suurem kui erinevus.

Kindlasti oled kooliõpikutest lugenud **Viivi Luige** luuletusi jõulukuusest, kes ei kasva meie pärast suureks mitte iial, ja pääsukestest, kes Itaalias eesti keeles pesa teevad. Praegu elab luuletaja Itaalias, kus ta abikaasa **Jaak Jõerüüt** – samuti kirjanik – peab suursaadiku ametit, ja küllap saab ta sellelgi talvel kuulda meie pääsukeste eestikeelset sädistamist.

Aga kas tead ka seda, et – nagu paljud Hea Lapse sõbrad – hakkas Viivi Luik luuletusi kirjutama väga noorelt – siis, kui ta veel õppis väikeses Kalmetu koolis Viljandimaal? Siin avaldatud värside panigi poetess kirja koolitüdrukuna.

Pööripäevakukk

Peale pööripäeva läheb päev kukesammu võrra pikemaks.

(Rahvasuust)

Kandis kukk kord kallist vammust,
sabas laulusulge pikka.
Rahvatarkus kukesammust
tegutsema sundis kikka.

Nüüd käib õuel kähku ringi,
hange otsas tähtsalt tammub –
eks ta päevadele kingi
pikkust juurde terve sammu.

"OOD" ALGEBRALE

Punase tindita,
kahtedest vaba
pole mul ühtki
algebravihku.
Nüüd ma ta, pagana,
portfellist tirin,
ohkan kui eesel
ja sülitan pihku.
Ootab mind igavam
isegi vihmast.
See, mis mu kätes
ei edasi nihku.

Oleksin Dante, siis laseksin põrgus
patuseid istuda
algebra taga.

•••

Sinine vaikus ja sinine valgus
kaugete väljade peal.
Tuppa nad tulnud on –
vaikus ja valgus – valgus sealt väljade pealt.

Varjatud värinaid vaikusest kuulad –
imelik lõppenud päev.
Varjatud värinaid vaikusest kuulad,
kuukiired kuumavas käes.

Joonistas
Maria Ehrenberg
Tartust

PALJUDEL POLE...

Minul pole julgust,
minul pole püsivust,
ja endasse ma ei usu.
Mul pole
ilusaid lootusi,
ja ma tean:
mu tee pole kerge.
Mul on hallid päevad,
mul on mustad ööd
ja suur väsimus.
Aga mul on veel mu kaks kätt,
sulg, süda ja silmad,
ja ma tean:
paljud on vaesemad,
paljudel pole sulge
(aga see pole tähtis),
paljudel pole
ka südant
ja silmi,
kuigi nad ise ehk seda ei tea.

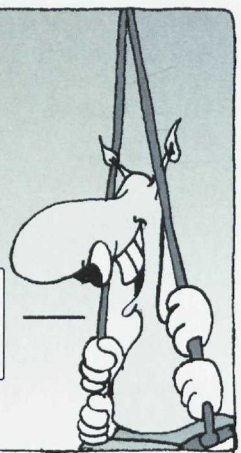

SMUUGE

4.

MEIL ON TÄNA
KLASSIEKSKURSION

MIS SEE
EKSKURSION VEEL
SELLINE ON?

KLASSIEKSKURSION TOIMUB SIIS,
KUI ÕPETAJA VEAB TASUTA
KAUBAREISILE KAASA
KLASSITÄIE ÕPILASI JA
NIMETAB SEDA ISE LASTE
SILMARINGI AVARDAMISEKS...

...JA NÜÜD SUUNDUME VÖRTSJÄRVE ÄÄRDE.

MIKS TEIL JÄRVE ÄÄRES
SELLINE IMELIK SILT ON?

AH SEE VÕI?

SIIN KÄISID KUNAGI VEIDRAD RUUDU-
LISTE SEELIKUTEGA TEGELASED
MEIEGA JALGPALLI TAGUMAS...

NING NÄHES MEIE MAJANDUSLIKKU VILETSUST, TÕID MEILE
VÄLISTURISTIDE LIGIMEELITAMISEKS TOLLE ELUKA SEAL.
MEENUTAMAKS SEDA TÄNUVÄÄRSET SÜNDMUST NIMETASIME
OMA JÄRVE NENDE KEELI LOHH WÖRTSUKS!

KUIDAS SUHTUD LOODUSESSE JA LOOMADESSE?

1. Leiad suvel rohu seest murtud tiivaga linnupoja. Sa

- a) lähed ja kutsud kassi, et see linnu elupäevad lõpetaks;
- b) mõtled, et uppuja päästmine on uppuja enda asi, ja lähed rahumeeli edasi;
- c) viid linnupoja koju ja hoolitsed tema eest, kuni tiib paraneb.

2. Talvel sa

- a) vaatad kahjurõõmsalt, kuidas tihased akna taga külmetades süüa küsivad;
- b) ajad oma asju ega pööra loomadele tähelepanu
- c) riputad akna taha tihastele söögimaja ja viid metsloomadele toitu (kui see pole elukoha tõttu võimalik, siis kas teeksid seda, kui elaksid metsa ääres?).

3. Ema palub sul koeraga jalutama minna. Sa

- a) lööd koera vihaseks jalaga ja lohistad teda riiuga enda järel läbi pargi;
- b) lobised pargis pool tundi sõpradega ja seod koera puu külge seniks, kuni koju tagasi lähed;

- c) teed seda rõõmsalt, lastes koeral joosta ja hullata ning olles ise õnnelik, et saad looduses olla ja ema aidata.

4. Kui saaksid endale valida ühe neist asjadest (arvestamata tegelikke soetamisvõimalusi), siis millise võtaksid?

- a) arvutimängu
- b) tamagotshi
- c) kutsika, kassipoja või mõne muu looma (taime).

5. Loomad on sinu meelest toredad, sest

- a) tegelikult on nad sinu meelest vastikud;
- b) mõnest loomast saab liha ja ilma nendeta poleks loomaaeda;
- c) sest nad on armsad ja väga huvitavad.

6. Telekast tuleb loodusesaade. Sa

- a) eelistad sellele sadistlikke märulifilme;
- b) paned teleka oma silmade tervise huvides kinni;
- c) asud huviga vaatama.

7. Mida arvad salaküttidest, kes loata tapavad loomalapsi ja tiineid (lapseootel) loomi?

- a) Keegi peab ju loomade arvukust piirama;
- b) See ei puutu minusse;
- c) See on julm ja ebainimlik.

■ Nüüd loe kokku, millise tähega vastuseid sa kõige rohkem said.

Kui kõige enam on a-sid, siis oled loomade vastu õel ja kiuslik. Sulle ei meeldi ei loodus ega loomad. Peaksid oma suhtumist muutma, kuna ka inimestele ei meeldi need, kes on halvad ja ülekohtused endast nõrgemate vastu.

■ Kui kõige rohkem on b-vastuseid, siis oled looduse suhtes üsna ükskõikne. Võiksid olla sõbralikum ja hoolivam loomade vastu. Pea meeles, et keegi pole ära teeninud halba kohtlemist!

■ Kui su vastuste seas on enamuses c-sid, siis võib sind julgelt looduse krooniks nimetada. Sind armastavad nii loomad kui inimesed ja arvata-vasti on sul palju sõpru – nii kahe- kui neljajalgseid. Inimkond peaks sinu üle uhke olema. Oleks ainult sinusuguseid rohkem!

Testi koostas Loore Teemari

Koolimullid

SILMAD ON HINGE PEEGEL

Hallid – julged
 Rohelised – uhked
 Sinised – head
 Pruunid – mõtlilikud
 Hallid – armastavad
 Rohelised – jätavad
 Sinised – võluvad
 Pruunid – petavad

TRIIBU-LIINE soovitus:
 "Sõstrasilmad, tõmmake mütsid silmile, kui mõtlilikult petma asute!"

KINGITUSTE TÄHENDUS

Roos – armastus
 Pross – sõprus
 Kommid – tähelepanu
 Kamm – põlgus
 Kandekott – lõpp
 Sõrmus – abielu
 Peegel – lahkumine
 Foto – suur armastus

TRIIBU-LIINE aasib: "Kui kinkida sõbrale kandekott koos fotoga, siis on vist tegemist lõpp-suure armastusega!"

MIS JUHTUB?

Esmaspäeval – sinusse armub keegi
 Teispäeval – uudis või kiri
 Kolmapäeval – pahandus
 Neljapäeval – kohtumine
 Reedel – haigus
 Laupäeval – kohtumine meeldiva inimesega
 Pühapäeval – soov läheb täide.

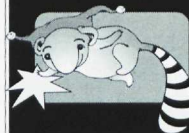
Mullid pani kirja
 Kadri Tagel Põlvamaalt

Tuleta meelde, mis kuus oled sündinud – kohe saad teada, kes on su õnneloom!

Loomamullid pani kirja
 Merilin Männamäe
 Kohtla-Järvelt

Jaanuar – hobune
 Veebruar – koer
 Märts – siga
 Aprill – karu
 Mai – konn
 Juuni – lehm
 Juuli – kass
 August – elevant

September – jänes
 Oktoober – rebane
 November – hiir
 Detsember – siil

TRIIBU-LIINE kratsib kukalt: mis parata, tema kui aprillis sündinud ajakirja vapilooma õnnelukas KARU magab arvatavasti sügavat talveund ega viitsi õnnetoomisega tegelda... Aga oodake kevadet, küll siis läheb õnnemõmin lahti!

Maarja Kõörna Vönnust läkitas seesuguse koolimulli.

Majad, ajad ja mehed
 Pead küsima kellelki järgmisi küsimusi: "Kas metsas käisid? Maja nägid? Sisse läksid? Kella nägid? Mis kell oli?" Kui teine ütleb kellaaja, siis võid talle teatada, kui mitu korda ta tulevikus abiellub. Kui sõbranna ütleb näiteks, et kell oli 14. 30, siis on tal tulevikus 14 ja pool meest.

TRIIBU-LIINE märkus: "Ei tea, kas see mees on poolik pikuti või põigiti? Õnnetuke on ta igal juhul..."

Salmik, salmik, vaata ette!

Liis Lass Tallinnast tõi
toimetusse järgmist
salmikumaterjali

***

Ühtki tundi tuluta
Ära ilmas kuluta!

***

Kui sind painab armuvalu,
mis ei lase magada,
siis sa pista paljajalu
ümber voodi plagama!

***

Kui sul kuskilt ei kihele,
siis istu vaikselt, ära nihele!

***

Õnn on loodud jagamiseks.

***

Õnne sulle eluteel,
ela sada aastat veel!

***

Kõike jutus ei sõnata,
kõike laulus ei laulda.
Luule kõike ei avalda,
poisid sind ei kavalda!

***

Sul on rõõmu silmades,
eluisu südames.

***

Vähe on puid,
mida tormid ei purusta,
vähe on sõpru,
kes sõpru ei unusta.

***

Ära otsi õnne kaugelt,
võõra laia ilma seest.
Õnn sul asub omas kodus,
õnne leiad südamest.

***

Kas tead, kui sügav on meri?
Kas tead, kui kõrge on kari?
Kas tead, kui valus on pisar,
kui lahku viib sõprade tee?

***

Jänes kahe kapsa vahel
Ei tea, kumba ampsata.
Sina kahe poisi vahel
Ei tea, kumba suudelda.

Tanja Serova Paldiskist
leidis oma salmikust
uusi värse.

***

Naerata päevale, mis sind pettis.
Anna andeks inimesele,
kes tegi sulle valu.
Ainult siis oled õnnelik.

***

Kui purustad sõpruse,
siis purustad mälestusel!

***

Kas ma tohin panna
oma käe su käele,
sinu suule oma suu,
sinu silmadesse oma naeratuse
ja oma südame sinu südamesse,
mida hüütakse armastuseks?

***

Ei muidu õitse õnneroos,
kui kaks ei ole üheskoos.

***

Ära pummelda, ära peegelda,
istu kodus ja heegelda!

***

Ära usu poiste juttu,
siis on elus vähem nuttu!

***

Vannu truudust varesele,
aga mitte poisile!
Varesel on vaga süda,
poisil pole üldse seda!

***

Kes pärast naerab,
naerab paremini...
Võib-olla tõesti, kui pärast
veel midagi
naerda on jäänud...

***

Ära jookse järele rongile
ega poisile –
iga viie minuti pärast
tuleb uus!

***

Silmad reedavad
südame saladused.
Kõndigem siis kinnisilmi!

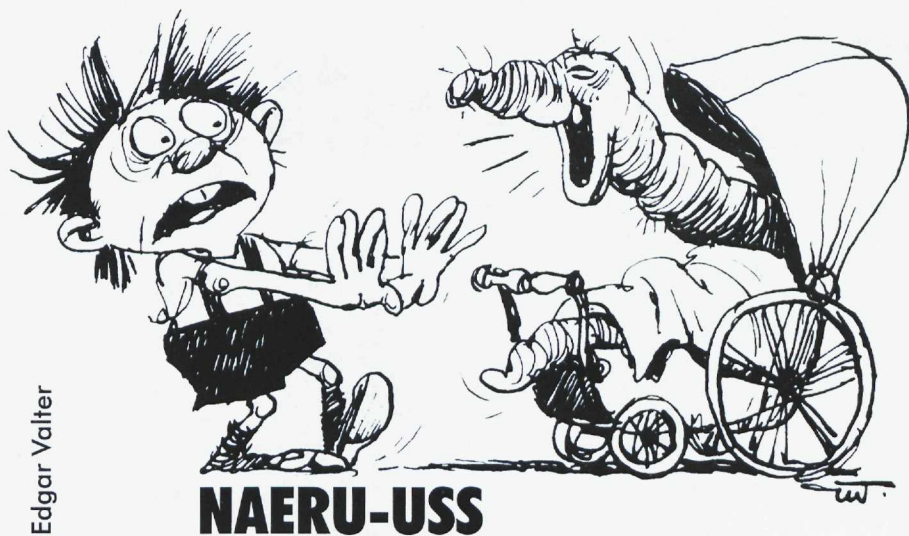
***

Elu istub tünni sees,
saatus hoiab
punni ees!

***

Kes naerab viimasena?
Ma olen teie järel!

Edgar Valter

NAERU-USS

Juku istub kohvikus ja palub ettekandjat: "Tädi, palun tooge mulle veel üks tükike suhkrut!"

"Kuule, noormees, ma tõin ju alles hiljuti sulle tervelt kümme suhkrutükki!" imestab ettekandja.

"Nojah, aga nad kõik on juba ära uppunud!"

"Juku, mitu lusikatäit suhkrut ma su teetassi panen, kas kaks või kolm?" küsib vanaema.

"Kümme, palun!"

"Kuidas, kuidas?"

"Ma ütlesin, et pane kümme lusikatäit! Aga ole kena ja ära teed sega – sa ju tead, et ma magusat ei armasta!"

Juku uudistab: "Isa, kas vastab tööle, et füüsikas on olemas võileivaseadus?"

"See on tõsi mis tõsi, Juku," kinnitab isa. "Kui võileib maha kukub, siis alati nii, et võiga määratud pool jääb allapoole!"

"Aga mul kukkus just praegu köögis võileib maha – ja hoopis niiviisi, et võipool üldse pörandat ei puudutanud!"

"Mm..." jääb isa mõtlema. "Ega sa, poiss, äkki ei luiska?"

"Ei luiska, täpselt nii see juhtus!"

Isa mõtleb veel veidi aega, ja korraga ilmub ta näole siiras avastusrõõm: "Ma tean, Juku, milles on asi! Asi on selles, et nähtavasti määrisid sa võid hoopis leivaviilu valele poolele!"

"Isa, kas sa said noorpõlves tõesti suure vägiteoga hakkama? Vanaisa rääkis, et sa olevat omal ajal terve roodu kolmeks päevaks rivist välja löönud! Kas sa said tõesti sihukese kangelasteoga hakkama?"

"Oli kord selline lugu jah, Juku!" noogutab isa tagasihoidlikult.

"Aga sinu noorpõlves ei peetud ju mingeid sõdu?" imestab Juku.

"Ega's see sõjas juhtunud, hoopistükkis siis, kui ma aega teenisin," nendib isa. "Olin nimelt tollal roodu koka ametis..."

"Miks sa, mamps, supi sisse alati nii vähe frikadelle ja nii palju porgandit paned?" nuriseb Juku lõunalauas.

"Porgandit peab sööma, Juku!" manitseb ema. "Porgand on silmanägemisele väga kasulik! Tegelikult on porgand abiks igasuguste hädade vastu!"

"Noh, lampjalgsuse vastu temast küll mingit abi ei ole!" naerab Juku.

"Muidugi et on!" kinnitab ema.

"Kas sa oled kunagi näinud mõnda lampjalgsust järest?"

"Juku, ma mäletan selgesti, et hommikul oli külmkapis neli kooki, aga nüüd on sinna üksainus alles jäänud. Kuidas sa seda seletad?" küsib ema.

"Väga lihtsalt – see viimane kook oli ilmselt piimapaki taha varjule jäänud!" vastab Juku.

Sünnipäevahommikul leiab Juku oma voodi eest mänguauto ja kooigi, millel põleb kümme küünalt. Küünlad korralikult üle lugenud, kustutab ta isa-ema üllatuseks pooled neist puhudes ära ning asetab öökapiile.

"Milles asi, Juku?" imestab ema. "Sul on ju täna kümnes, mitte viies sünnipäev!"

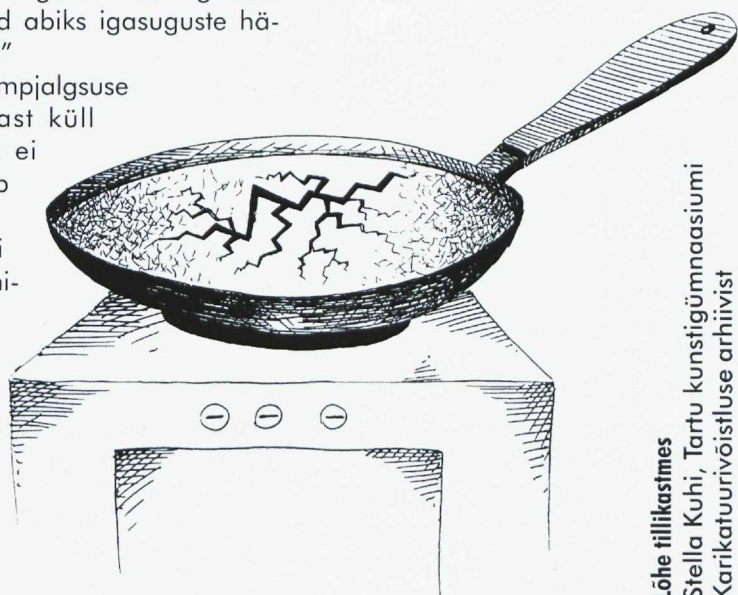
"Seda küll," noogutab poiss pead. "Aga täna saab täpselt viis aastat sellest päevast, kui te töotasite mulle järgmiseks sünnipäevaks kutsika kinkida!"

Juku otsustas töölt hilja koju jõudnud vanemaid õhtusöögiga üllatada ja praadis täiesti iseseisvalt panitäie kartuleid.

"Väga hea toit!" kiidab ema. "Ainult et kas sul, Juku, tuli ikka meelde see, et enne praadimist tuleb kartuleid ka koorida ja pesta?"

"Muidugi tuli!" teatab Juku. "Peesin neid korralikult sooja vee ja seebiga!"

Lõhe villikastmes
Stella Kuhi, Tartu kunstigümnaasiumi
Karikatuurivõistluse arhiivist

MÕTE ELUST ENESEST

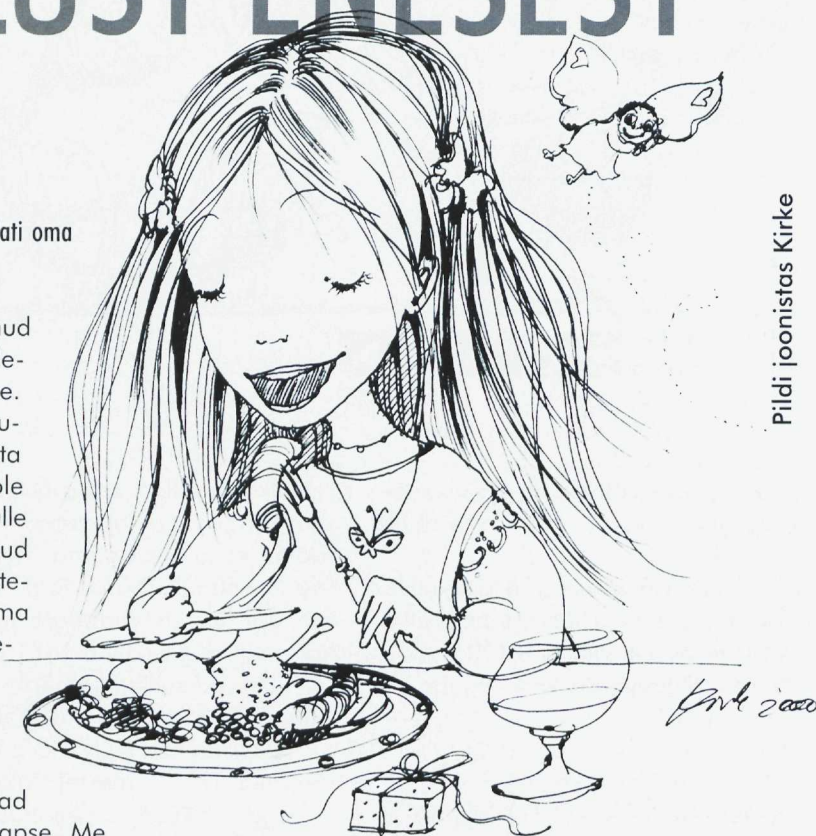
INGEL UNDUSK

Algus juuli-augustinumbris 2000

TÕDE ON VALUS

See jutt on pühendatud perele, keda pean praegu ja alati oma ainukeseks pereks. Ükskõik mis ka ei juhtunud.

Täna sain ma kokku Hendrikuga. Ta oli lubanud mulle mu perest rääkida. Läksime kooli kõrval olemas parki, istusime pargipingile ja rääkisime. Hendrik ütles: "Ma tean, et see, mida nüüd kuuled, on sulle ränk löök, kuid tea, et sul pole ta vastu mingeid kohustusi. Ma arvan, et sul pole mingit mõtet temaga lähemalt tutvudagi. Ta on sulle liiga vastik olnud. Kui sa meie perre tulid, polnud sul aimugi, mis sind ees ootab. Su ema viis su lastekodusse, sest ta oli liiga noor, et sinuga hakkama saada. Kõigest viiosteist. Mina olin siis juba olemas, kui mu ema sai teada, et tal ei ole võimalik nakkushaiguse tagajärjel rohkem lapsi saada ja seepärast võtsid nad isaga nõuks lastekodust laps muretseda. Nad tahtsid saada veel päris tillukest last ja sellepärast võtsid nad sinu. Meie perel vedas, et saime sinusuguse lapse. Me kõik kiindusime sinusse kohe. Sinu pärisisa sai aga vihaseks, et tüdruk lapse ära andis, ja seepärast jättis ta tüdruku maha. Tüdrukut piinasid meeleheide ja üksildustunne. Siis langeski ta narkootikumide küüsi. Hiljem tuli ta oma last tagasi nõudma. Mu vanemad muidugi ei andnud sind ära. Sa olid meile juba kohutavalt armas, ja sellise inimese kätte poleks sind ilma armastuseta ka antud. Naine läks pikale ravile. Sealt tulles oli ta normaalne, kuid sind nõudis ta ikkagi tagasi. Siis pidi tulema kohus, kuid kohtus öeldi, et laps on ametlikult meie peres ja sinna ta jääbki. Ema oli sul siis solvunud ja vihane. Ta sõitis mitmeks aastaks Iisraeli elama. Umbes kaks kuud tagasi hakkas ta meile aga kirju saatma. Ta ähvardas, et tuleb tagasi. Me ei uskunud seda, kuid siis selgus, et see naine tahab sind tõesti ikka veel tagasi. Sulle on see hirmus suur löök, kuid tead, see su ema ... su ema on PILLER." Olin täiesti sõnatu. See oli kindlasti üks kohutavamaid hetki mu elus. Piller – ja minu ema. Ma ei uskunud algul Hendrikut, kuid siis sain aru, et ta mulle ei valeta. Sain aru, et asi on hullemast hullest. Ma karjusin: "Ei, ei! See ei ole tõsi! Ma ei lähe iialgi selle nõia Pilleri juurde! Miks te mulle nii teete? Miks mu elu on selline põrgu? Ma armastan ainult teid. Teie olete minu pere. Piller! Ei, see on vaid rumal nali." Jooksin koju ja istusin mitu tundi lukustatud ukse taga. Mõtlesin, miks minuga nii tehakse. Kas pole olemas üliõnnelikku inimest, kellele võiks oma muresid anda? Tundsin, et olen nõrk ja kõigest sellest väsinud. Tundsin, et ka minu närvid ütlevad üles. Kas keegi siis aru ei saa? Ma ei jõua enam. Otsustasin, et ma ei hakka mitte iialgi Pillerit emaks kutsuma, sest ta ei olegi mu ema.

Pildi joonistas Kirke

Paari päeva pärast läksin ma Pilleri juurde. Ta elab kolmetoalises korteris Kadriorus. Ma koputasin uksele ja ta laskis mu sisse. Siis ütles ta: "Kullake, tead kindlasti juba, et tuled minuga Berliini. Mul on seal suur maja. Meil saab lõbus olema. Anna kooli pärast andeks. Olin sinu vastu karm, sest arvasin, et sina oled kõiges süüdi, kuid tegelikult on süüdi need vastikud inimesed, ehkki nad seda välja ei näita."

Siis katkestasin teda, sest mul hakkas juba kõrini saama. Kisasin talle otse näkku: "Lõpeta mu pere söimamine, sa igavene petis! Sina oled kõiges süüdi, mitte nemad. Oled üks valetaja ja petis. Kas sa aru ei saa, et ma armastan neid inimesi ja et ma ei suuda sulle andestada? Oled olnud liiga julm, et andestada. Ja mis reisi puutub, siis viska see mõte endal peast. Mina ei tule kuhugile. Sinu jaoks aga oleks tõesti kõige parem lahendus lahkumine." Kuid Piller oli kangekaelsem, kui olin arvanud. Ta ütles: "Sa saad minu omaks. Kohtu abiga." Läksin sealt kohe ära. Sain aru, et see mutt oli isekam, kui arvasin. Nüüd mõistan, miks mamps ja paps mulle temast ei tahtnud rääkida. Igatahes loodan ma, et ta mu elust igaveseks kaob.

ALGUS JA LÕPP ÜHESKOOS

Jutt on pühendatud toredatele inimestele

Nüüd räägin ma kohtuvärgist. See juhtus üleeile. Olin hirmus vihane ja täiesti kindel, et jään. Isegi siis oleksin jäänud, kui kohtus oleks vastupidine otsus langetatud. Esiteks ma armastan neid inimesi, oma kodu ja kõike

muud, mis siin on, Hendrik kaasa arvatud. Nagu kõik juba teavad, on ta mu elu mõte. Isa ja ema olid ka väga närvis. Mul oli seda valus vaadata, sest teadsin, et mina nende halva tuju olen põhjustanud. Eriti närvis oli ema, sest tema kohta tahtis teine inimene ära võtta.

Kohtusse jõudes oli mul kohutavalt imelik *feeling*. Piller oli veel imelikum kui minu *feeling*. Ta marssis ühest kohast teise ja oli näost lumivalge. Siis marssis ta minu juurde, vaikis hetke ja ütles: "Tütar, arvan et oled küllalt kannatanud ja ma ei taha sulle haiget teha. Ma ei taha sind ka enda juurde pressida, kui sa seda ei taha. Ma olen kogu aeg tõde teadnud. Olen kogu aeg teadnud, et sa neid inimesi kogu südamest armastad, kuid ma olin pirtsakas ja valetasin iseendale. Kinnitasin endale, et sa vaid mind armastad, ja seda, et minu siiatulek ja sinu koolielu rikkumine on parim lahendus kõigele. Anna andeks, tütar! Nüüdsest jätan ma su rahule ja sa võid muidugi nende inimeste juurde jääda. Lõppude lõpuks päätsid nemad su minu käest. Kohus jääb ära ja mina sõidan Berliini." Ta kallistas mind ja lahkus igaveseks. Seekord sõitis ta

tulekul, riulid varsti täis, ega teinud sellest välja. Ma sain veel aru, et minu toas olev mööbel tuleb otsekohe uue vastu vahetada ja et tapeet (mis pandi eelmisel aastal) on lihtsalt tobe. Unistused uuest mööblist ja toast olid ilusad, kuid hind, mille ma kokku arvutasin, polnud sugugi nii ilus ja siis ma otsustasin, et ootan vist paar kuud veel.

Ma teen igal aastal enne jõule oma vanematele nõudmistelehe, kus on kirjas minu soovid. Tavaliselt mamps ja paps ei vaatagi selle poole, kui sel aastal teen nii, et seda enam ei juhtuks. Nõudmistelehe tegemine jääb sel aastal küll natuke hilja peale, kuid parem hilja kui mitte kunagi, ütleb vanasõna, ja mina olen sellega täiesti nõus. Mu kingid peavad tulema suured ja kallid ning neid peab olema palju. Mu vanaema ütles selle peale, et kinkide hind ja suurus ei ole olulised, kuid mina pole temaga sugugi nõus. Olen ju ometi alles laps ja mulle on kingid väga olulised. Kui vanaema ütleb, et tema ajal sai iga laps vaid paar odavat kingitust ja kõik olid nende odavate ja väikeste kinkide üle alati õnnelikud, siis vastan mina, et tänapäeva lapsed ei ela ürgajas, nagu tema elas.

Siis vanaema solvub. Mul on ainult kolm nõudmist, kuid see, et neid nii vähe on, ei tähenda, et neid ei peaks täitma. Kirjutan need praegu ruttu üles ja lähen siis tuttu.

1. Vanematel pole õigust mind vähemalt kolmel järgneval nädalal käsutada.
2. Kingitused peavad olema suured, kallid ja toredad. Neid peab olema palju ja paar tükki kindlasti ka vanaemalt. Kingituste hulgas peab olema vähemalt kaks elavat hinge.
3. Ma ei korista kaua aega enam ühtegi tuba. Seda kindlasti mitte.

Nüüd viin selle lehe papsi kätte. Kui kõik ei saa olema nii, nagu seal kirjas, siis on mu vaheaeg mokas. Mul algab siis näljastreik. Vaadake ette, vanemad!

JÕULULAUPÄEVA HOMMIK

Juhuu. Lõpuks on see mõnus päev käes. Eile õhtul ehtisin ma kuuse. See tuli mul hästi välja ja olen uhke ka natuke. Olen jälle õnnelik. Mulle täitsa meeldib õnnelik olla ja kavatsen seda tegevust rohkem harrastada. Mu vanemad on aga taktitundetud olevused. Kui viisin oma nõudmistelehe nende kätte, hakkasid nad kohe õiendama.

ISA: Nüüd, kus jõulud käes on, räägid sa meile sellist jama! Emal on su abi vaja. Sa oled nii taktitundetu. Mõtled vaid enda peale. Kahte elusat kingitust sa ei saa. See kõik on vaid mõttetu plära. Järgmisel päeval on kõik kingitused nurka visatud. Loomad aga jäävad lõpuks ikka meie hooldada. Sa unustad nad peagi. Kui kingid käes, hakkad uusi nimekirju koostama. Lapsed on üldse imelikud, sest nad ootavad jõule vaid kingituste pärast. Sa oled nagu see räpane pörsas seal farmis – korda ei hoi, kuid häält teed kõvasti. Mine nüüd kööki ja pese nõud ära! Pärast seda tee oma tuba korda. See on nagu seapesa.

EMA: Jaa, isal on õigus.

MINA: Minge seenele! Ma ei kavatsen teie heaks enam midagi teha. Teen täpselt nii, nagu sellel lehel kirjas, ja jutul lõpp. Muide, kui mina olen pörsas, siis olete teie emis ja kult. Ma juba koristasin oma tuba ja ei kavatsen seda enam teha. Vot! Muide, ma ei räägi teiega enam. See on karistus.

LIVIAHEAEG (23. DETSEMBER – 9. JAANUAR)

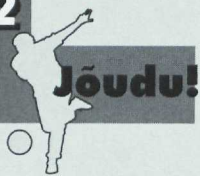
Need jutud on pühendatud vabadele inimestele. Neile, kes arvavad loodust ja elu ja loomi üle kõige maailmas. Ei saa muidugi rääkida ka sõpru – sõbrad on suur osa elust.

Ma on vaheaja esimene päev. Homme on jõululaupäev ja mul on üsna lahe tunne. Ma ei ole täna peaaegu mitte midagi kasulikku teinud, sest arvan, vaheaeg on meie jaoks aeg, ja siis on totter õppida. Kuid kahjuks tean, et kultuuri jaoks peab olema paar inimest, kes kulutavad oma vaheaja õppimise peale. Igav. Tegelikult ei saa ma öelda, et täna midagi kasulikku pole teinud, sest ma nimelt koristasin tuba. Mamps (nüüd jälle mamps) käis mulle nii pinda, et tegin lõpuks. Nimetan seda füüsiliseks ärakasutamiseks. Ma ei taha, et nad unustada eelnenut! Ma ei taha, et nad unustada. Tean ju, et nad pole päriselt õnnelikud ja tean, et Hendrik pole mu vend. Nad on mulle täiesti sama tähtsad kui igale teisele lapsele ta pere ja sõbrade, et pärast kõike seda on nad ära teeninud mõistatamatuse. Eile olin ma selles nii kindel, et tegin oma tuba puurima lolluse. Läksin mampsi-papsi juurde ja ütlesin, et olen nüüd igati hea laps. Siis ütleski ema, et ma ei koristaks. Koristasin tuba 1 tund, 22 minutit ja 18 sekundit. Kas pole elu siis üks suur piin? Tegelikult olin tuba eelmisel päeval koristanud, kuid lubadused on unustatud. Kui aja järgi otsustada, siis koristasin kaua ja hästi. Koristasingi, kuigi mitte nii kaua ja põhjalikult, nagu mu vanemad arvavad. Enamuse ajast istusin laua juures ja lugesin. Kuid koristada jõudsin siiski ka. Avastasin, et mul on palju kõlbmatuid asju, ja viskasin need ära. Ma ei tulin natuke rohkem, kui mamps oleks võinud arvata. Ma tulin suurt musta kotitäit tuli seda. Vihikud, õpikud ja muud kooliga seotud asjad panin kasti ja kapi otsa, sest ma ei kavatsenud veel niipea kooli minna. Leidsin üles ka kadunud asju, nagu näiteks: ujumisprillid, pasta-õhuvõtmed, rahakott, pinal ja palju-palju muud pisikesi asju, mis nüüd prügikasti läksid. Kui olin asjade koristamise lõpetanud, oli tuba kuidagi väga tühi. Ka riulid olid tühi asju hõredalt, kuid mõtlesin, et jõulud tulekul, kingid

KOIK
Kõik
mas
unus

Tän
ja n
mid
õpil
isikl
mis
gi k
Mar
sed
Issa
mid
mu
aga
mõit
va k
elu
sin,
tuba
seku
ma
luba
põh
nag
taga
sin,
Prah
ta. M
muu
ma
palju
kas,
mõtt
koris
litol

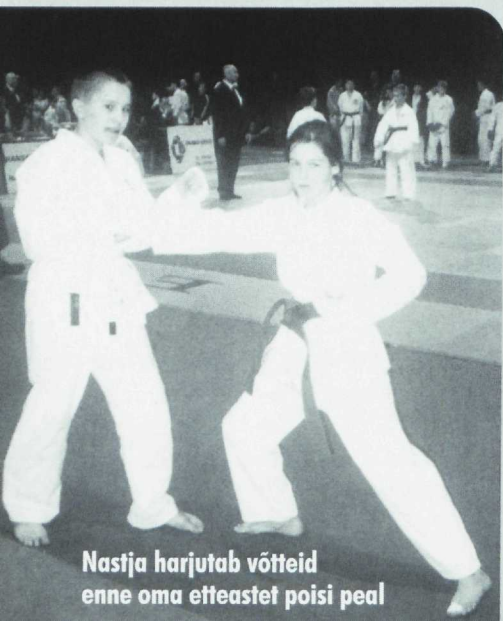

Nastja (11) ja Nadja (12) on tavalised kooliõpilased, kes erinevad paljudest oma eakaaslastest ainult selle poolest, et nad ei huvitu rõõmsatest aerobika- ega tantsutundidest, vaid tegelevad tõsiselt karatega.

MIKS SELLINE VALIK?

Nastja: Juba maast-madalast olen tundnud huvi võitluskunstide vastu. Alati olen põnevusega vaadanud telesaateid, milles suurmeistrid võitluskuuste demonstreerisid. Mind pani imestama nende kiirus, keha valitsemine, hoiak. Tahtsin väga nendega sarnaneda. Karate meeldib mulle ka selle poolest, et see ei ole üksluine. Siin on väga palju erinevaid tehnikakombinatsioone ja

Nastja harjutab võtteid enne oma etteastet poisi peal

HAPRAD, KUID VÄPRADE, KÄRMED, KUID TASAKAALUKAD KLASSIÕED

võistlusvõimalusi. Tahaksin tulevikus saada meistriks ja heaks treeneriks. Nadja: Olen ammu mõelnud, millise spordialaga tegelda. Valisin karate sellepärast, et sellega tegeleb minu eesti keele õpetaja ja karate-treener Olga Uesson, kes on minu jaoks eeskujuks. Ma ei suutnud kuidagi uskuda, et ta on karateka, kuni kord nägin oma silmadega demonstratsiooniesinemist, kus ta ühte meest loopis ja väänas. Varem mõtlesin, et karatega tegelevad naised on suured, tugevad ja mehelikud, kuid meie õpetajat ja tema trennikaaslast vaadates oli see arvamus nagu käega pühitud. Nüüd arvan, et karate ei riku naiselikkust, vaid hoopis lisab seda juurde. Nii tore on osata midagi sellist, mis ei ole tavaline ja mida keegi sinult ei oota.

MIDA ARVASID VANEMAD,

KUI SAID TEADA, ET TE HAKKATE NÜÜD KARATEGA TEGELEMA?

Nastja: Ega neile see eriti meeldinud, nad arvasid, et tüdrukule sobiks midagi muud paremini. Kuid praegu nad on sellega leppinud ja toetavad mind.

Nadja: Minu vanemad naersid ja arvasid, et proovida ju võib. Nad ei uskunud seda, et ma karatega tõsiselt tegelema hakkasin.

KAS KARATE ON RASKE SPORDIALA?

Nastja: Midagi ei tule kunagi lihtsalt. Et midagi hästi osata, tuleb selle nimel tööd teha ja vaeva näha. Minu motoks on tuntud lause: "Läbi ras-

Paremal Nadja, vasakul Nastja

Nadja

kuste tähtede poole!"

Nadja: Kui oled millestki tohutult huvitatud, siis ei ole oluline, kui raske või kerge see on. Siis teed seda kogu hingega. Ja kui midagi nii tõsiselt teha, siis peab see ka õnnestuma.

MIDA TÄHENDAB TEIE JAOKS

KARATE JA MIDA TA TEILE ELUS ANNAB?

Nastja: Stiil, millega me tegeleme on Wado-Ryu (jaapani keeles on wa rahu, harmoonia, do – tee, rada, ryu – koolkond, stiil) ehk rahu tee koolkond. Karate ei ole ainult võitluskunst, vaid ka iseloomu kasvatamise vahend, kus tähtsaimaks on harrastaja kasvatamine vaimselt tasakaalukaks inimeseks ja tehnikate õpetamisel on alles teisejärguline

tähtsus. Karate ei ole mõeldud selleks, et kedagi vigastada, vaid hoopis selleks, et kaitsta õiglust ning luua tasakaalu ja harmooniat inimeste keskel. Tänu karatele olen muutunud kõiges enesekindlamaks. Nadja: Wado on stiilina eriti sügavasisuline ja selle õpetajad mainivad tihti, et Wado-Ryu on mõtlema inimese karate. Tänu sellele, et tegelen karatega, olen õppinud hindama ja analüüsima igasuguseid olukordi, mis mul on ette tulnud. Suudan ennast valitseda ja kontrollida.

RÄÄGIME NÜÜD VÕISTLUSTEST NIIPALJU, KUI TE OLETE VÕISTELNUD, OLETE ALATI ESIMESTE SEAS.

MIS AITAB TEIL VÕITA? KAS OLETE ÄKKI IMELAPSED?

Nastja: Imelapsed me ei ole kindlasti. Me teeme hoolega trenni, analüüsime oma ebaõnnestumisi ja vigu ning püüame neid mitte korrata. Tõelises karates ei tohi olla selgitusi ja põhjendusi kaotusele. Ebaõnnestumise põhjus on alati karatekas eneses. Samuti ei saa olla ettekääned, et ei saa harjutada, kui käsi on valus – sul on ju veel teine käsi ja kaks jalga. Tuleb meeles pidada: "Võitjad ei loobu. Loobujad ei võida". Harjutades peab olema väga tähelepanelik ja trenni peab tegema ka vabal ajal. Õpetaja ülesanne on õpetada, selgitada teooriat, parandada võimalikke vigu jne. Õppija ülesanne on õppida ja harjutada nii kaua ja tõhusalt, kuni õpitav on selge.

Nadja: Wado-Ryu's võisteldakse nii kata's kui vabavõitluses (kumite). Kata on üksikvõitlus, kumite aga kahevõitlus. Kuid mõlemal juhul (ja üldse kõigil karate liikidel) pannakse suurt rõhku vaimsete omaduste arendamisele. Tehniline osavus on tähtis, kuid teisejärguline. Meister Crichin Funakashi on öelnud: "Nii nagu puhas peegel peegeldab ilma moonutusteta, peab see, kes tahab õppida karate-do'd, puhastuma egoismist ja halbade mõtetest, sest vaid puhta meelega on ta võimeline mõistma seda, mida ta karate-do'd harjutades saab". Iga löögiga ma püüan lüüa oma pahesid.

Kui kellelgi tekkis veel soov minna karate'd õppima, siis tehke seda kindlasti!

Nastja Anissimova ja
Nadja Šelenjovaga
vestles Kristi Kuusk

MUSTSÕSTRA-MAIUS

VAJA LÄHEB:

- 1 tass mustsõstraid
- 1 tass piima
- 1 muna
- suhkrut (maitse järgi)
- 1/2 tl kaneeli
- 1/2 tl vaniljesuhkrut

VALMISTAMINE:

1. Purusta mustsõstrad ja lisa piim.
2. Eralda munavalge kollasest ja löö munavalge vahule.
3. Lisa suhkur, kaneel ja vaniljesuhkur mustsõstra-piimale.
4. Sega kõik kokku.
5. Pane segu sügavkülma ja jäta see sinna kaheks tunniks.
6. Söö terviseks!

Retsepti saatsid Karolin Pikner
Varblast ja Elen Luik Vatlast.

TRIIBU-LIINE ARVAB, et see peab ikka väärt roog olema, kui kahe maakonna meisterkokad selle valmistamiseks kokku tulid! Kuna aga mustsõstraid ei leia praegusel aastaajal Eestis ka tikutulega otsides, siis võib kindlasti kasutada ka külmutatud marju või koguni moosi, mis muidu ongi paljude meeltest kangesti vänge (ehkki kasulik).

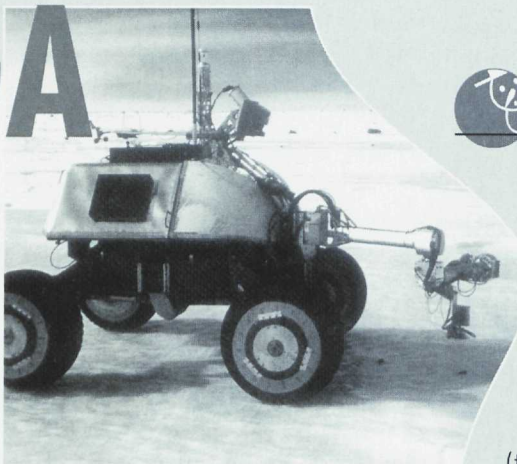
NABAGA EI OLE NALJA!

Mie maakaarti silmitsedes on nii mõnigi laps pahaks pannud seda, et tema koduküla või suvituspaiga nime pole sellele kirja pandud. Ehkki Eesti asustus on suhteliselt hõre, mahuvad keskmist kasvu maakaardile ikka vaid suuremad linnad ja asulad. Antarktisega on sootuks teised lood – tema on Maa seitsmest maailmajaost ainus, kus pole kunagi olnud püsivaid inimasulaid. Tegemist on küll lõunapoolusega, kuid Antarktis kujutab endast hoopis midagi muud kui lõunamaad, mida eestlane on harjunud soojusega seostama.

Antarktise olemasolust on teatud küll juba üle kahesaja aasta (muide, üks maadeavastajatest, kes 1820.a. jõudis selle mandri vahetusse lähedusse, oli vene admiral ja meresõitja Fabian Gottlieb Bellingshausen, kes on sündinud Lahetaguse mõisas Saaremaal), kuid alles 1990. aastate teisel poolel on seal loodud püsivamaid uurimisjaamu, milles on võimalik töötada nii tapvalt käredas pakases, pilkses pimeduses kui ka jäistes lumetormides. Tõsi küll, alati on leitud vapraid ja ettevõtlikke "naba-uurijaid", keda huvitasid jäise mandri saladused – targad raamatud väidavad, et ajavahemikul 1899 – 1979 püstitati Antarktises 90 uurimisjaama, milles töötas ühtekokku üle 18 000 inimese, kusjuures arvesse on võetud ainult neid, kes pidasid seal vastu vähemasti aasta. Antarktises on töötanud kümnekond eestlastki, teiste hulgas muuseas meie lugejate lemmiku Jaagup Kreemi isa.

MANNER, KUS ROBOT ON KOERAST ETEM

Kahtlemata polnud inglased R. Scott ja E. Shackleton ning norra maadeuurijad R. Amundsen ja C. Borchgrevink praegustest Antarktises töötavatest teadlastest nõrgemad või aremad – nende ekspeditsioonide aegset teh-

nikat lihtsalt ei anna praegusega kuidagi võrrelda. Koerakerandi ja kulguga polnud nali liikuda jäistes lumetormides ja mistahes telk ei paku sellist varju nagu praegused uurimisehitised. Ka toiduvardudega olid lood kehvad nii Scottil kui Amundsenil – praegu on polaaruurijate käsutuses võimsad laevad, lennukid, helikopterid ja roomikautod.

Robotkoeratest mänguasjad ei asenda kindlasti ühelegi lapsele elusata neljajalgset sõpra, kuid Antarktises tasub siiski koera asemel pidada robotit. Automaatgeoloogil, mis kannab nime Nomad, on tõesti "koera nina" – päris-ninast on ta kindlasti külmem, kuid "haistmine" on tal hea ja muutub üha paremaks, sest Nomad on mõtlev robot, mis võtab pidevalt kogemustest õppust. Mida see Nomad siis jahib sel jäisel mandril, kuhu hülged ja linnudki vaid ajutiselt ilmuvad?

Nomadi ajuarvuti on spetsialiseerunud meteoriitide otsimiseks: maast (või õigemini jäält) leitud kivitükki kombates oskab ta kindlaks teha, kas tegemist on taevase või maise päritoluga kivimiga: robot suudab eristada ka raud- ja kivimeteoriite. Enamjagu meteoriitidest on pärit asteroididest, vaid õige väike osa neist on killukesed Kuu või Marsi küljest. Seni pole Marsi päritoluga meteoriitide kaudu suudetud leida vastust küsimusele, kas Marsil on elu, kuigi nii mõnedki teadlased pidasid vastuseks 1996. aastal leitud meteoriiti, mis sai nimeks ALH 84001 ja millelt leiti bakterite fossiilistunud jäljendeid. Meteoriidi vanuseks arvatakse olevat 3,9 miljonit aastat, ja muidugi ei või ju olla kindel, et need jäljed ei tekkinud kivimisse siiski alles Maa peale jõudes.

KARMID REKORDID

Antarktis on kõige külmem piirkond maakeral. Siseemaal ei tõuse aasta keskmine temperatuur üle -50 kraadi, rannikualadel kõigub see -20 ja -40 vahel. Külmetaadi maailmarekordiks on -89,2 kraadi, ja see registreeriti 1983. a. Vene (tollase Nõukogude Liidu) uurimisjaamas Vostok.

Antarktises on kõige kuivem kliima, mistõttu lumi ei sula ega aurustu. Rannikul on mõõdetud kõige enam 500 mm ja mandri keskosas 100 mm sademeid terve aasta jooksul.

Ka maailma tuulekiiruse rekord on Antarktise käes: mandri idarannikul on mõõdetud 320 km tunnis vihisevat tuult.

Sellistes karmides tingimustes pole kerge terveks jääda ka praegu, kus teadlaste valduses on nii raadiod, videomakid kui elektripliidid ja kohvimasinad. Paljud tugevadki mehed on Antarktises närvid kaotanud – mõne on üksluine ja füüsiliselt raske elu muutnud agressiivseks, mõne aga – vastupidi – abituks ja melanhoolseks. McMurdocki uurimisjaama päevikus on märkmeid töömehest, kes tekitas meelegeite tulekahju, kokast, kes läks hulluks ja keeldus toitu tegemast, masinistist, kes päevade kaupa kedagi märkamata lamas looteasendis oma voodis, ja teadlasest, kelle närvid olid nii läbi, et arst pidi teda kuude kaupa rahustite meelevallas hoidma.

Antarktise käes on ka maakera jäärekord: 98% pindalast on seal jääkatte all. Selles sisalduv veemass on 70% Maa mageveehulgast. Arvud arvudeks: muret valmistab aga see, et inimeste süü läbi tekkinud kasvuhooneefekt on pannud Antarktise jää sulama. Kui kogu sealne jää sulaks, tõuseks merepind umbes 66 m võrra kõrgemale, ja siis peaks kogu maakera elanikkond murelikult hüüdma: "Mingem üles mägedele!" Õnneks on Maa peal hulk tarku teadlasi – ehk oskavad nad midagi välja mõelda.

Alma Stern

Pildil on üks eesti
Pipidest 1995. a.
Eesti Lastekirjanduse
Teabekeskuse korraldatud
Pipi-konkursilt.
Nüüd on Pipi kindlasti juba
noor neiu (kui ta just
kasvamisvastast
vitamiini ei söönud).

**KAS MÄLETATE,
kuidas PIPI PIKKSUKK
laulis: "Nüüd rootslased
tulevad mürinal kõik"?**

Foto: Teet Mallsroos

8. - 11. veebruarini toimuvad Tallinnas Rootsi lastekultuuri päevad. Päris kõik rootslased küll kõik mürinal Eestisse ei tule ja kahjuks ei mahu ka kõik eestlased neist üritustest osa võtma, kuid kindlasti tahaks nii mõnigi Hea Lapse sõber ja sugulane osata armastatud rootsi lastekirjaniku Astrid Lindgreni sõnadele tehtud laulu, et ennast Pipiks mõelda. Selleks ajaks, kui suvi oma ilusate tedretähnidega kätte jõuab, on laul kindlasti soovijail juba peas.

Suvi jääb mulle

(Pipi Pikksuka suvelaul)

Astrid Lindgreni sõnad
Georg Riedeli muusika

Veel laulda tahan sellest,
et hoian liblikaid,
ja sääsed, verevelled,
mu seltsilisteks said,
ja sääred said mul pruuniks
just nõnda nagu peab,
ma laulma pean, et juunis
on pruunid sääred head!
Ja tedretähne kauneid
mu näo peal jälle näeb!
Las kiidab nüüd mu laul neid,
sest suvi mulle jääb!

© Astrid Lindgren,
Samt kop. tonsättare
© Musik: Hans Busch
Musikförlag, Liding

Tõlge: Liina Kümnik
ja Leelo Tungal

Suvi jääb mulle

Astrid Lindgren

Georg Riedel

Nii kau - nid su - ve - kuud on, ja laul - da ta - han ma. sest

leh - te läi - nud puud on ja hal - just täis on maa, ning õit - seb lill nii

väi - ke, näib hein kui me - si - kärg, on päik - se - li - ne päi - ke ja ve - si märg, nii

märg! Ja lin - de pe - sast puu - le nüüd len - dab ter - ve

päev. See lau - lu toob mu suu - le, sest su - vi mul - le jääb.

SUUR VAHETUND

(Kirju lehekülg)

Hea laps

Hea laps on aktiivne ja kraps!
Kiidavad teda nii mamps kui ka paps!
Kodus lapsel on tore taks!
Taks loeb ajakirja Hea Laps!

Evelin Jürisson (11) Tallinnast

Triibu-Liine plaksutab käsi:

"Tubli, Evelin! Kui Sul teinekord aega on, siis tutvusta mind ka selle taksiga! Ei tea, kas ta on Hea Lapse tellija või käib kioskis sitsimas, kui uus number ilmub? Ütle talle, palun, edasi, et kui tulevad veidi rikkamad ajad, siis hakkame trükkima ka ajakirja Hea Taks!"

Joonistas Nele Luik

Tere jälle!

Seekord on mul üks idee: te võiksite korraldada sellise joonistuskonkursi, kus peaks joonistama oma lemmiklauljaid ja -bände. Ma ise saadan ka pildi ühest oma lemmikbändist. See on Backstreet Boys. Loodan, et see pilt meeldib teile!

Nele Luik Vatlast

Triibu-Liine noogutab:

"Mõte pole paha, sõbrad! Pange aga pliiaitsid-pastakad tööle! Igaks juhuks võiksite siiski lisaks oma nimele ka pildil kujutatud laulja või ansambli nime kirja panna – vahel kipuvad teised kangesti sarnaseks minema, eriti Pavarotti ja Madonna... Aga kõik, kes pildile mahuvad, on teretunud!"

Tere!

Õpin nüüd uues koolis ja meie klassis on üks poiss, kes joob, suitsetab ja ropendab. Selliseid poisse võib ilmas rohkemgi olla, aga meie klassi ropendajaga on selline häda, et ta lubab mind naiseks võtta ja kutsuki juba oma pruudiks. Ma ei tea, mida peaksin tegema?

C. (14) väikelinnast

Triibu-Liine laiutab käsi:

"Näe, kui ohtlik on uude kooli minna – kohe pead abiellu astuma! Ei tea, mida arvab asjast klassijuhataja – kas ootab teine juba pulmakutset? Ei-ei, see oli ainult väike nali – ära kohe õpetajale kituma mine! Klassijuhatajatele ei meeldi tavaliselt, kui poole aasta pealt õpilaste perekonnanimed muutuvad!

Mina arvan, kallid C., et võiksid oma ropendajast "peigmehele" mõista anda, et meil Eestis pole naisevõtt naljaasi – enne, kui leivad ühte kappi pannakse, küsitakse ikka ka pruudilt nõusolekut! Kui muu ei aita, siis ütle, et Triibu-Liine ei luba ühelgi Hea Lapse sõbral ega sugulasel ropendajaga abielluda, ja kõik!"

Ka ajakirja toimetaja Leelo Tungal soovis sõna sekka ütelda:

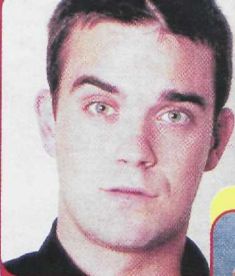
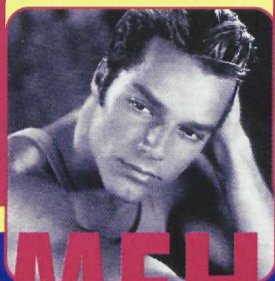
"Selge, et see asi ei olegi nii naljakas, kui pealtnäha paistab. Ka minul oli koolipõlves pool aastat tuju allapoole nulli, kuna mind lubas üks poiss "ära võtta". Joodik ega ropendaja ta küll polnud, aga ega mul sellegi

poolest olnud tahtmist üheteistkümnemeselt mehele minna... Peiuks-pruudiks nimetamine läks lõpuks nii tüütuks kätte, et hommikuti polnud justkui tahtmist enam kooli minnagi. Õnneks juhtusin probleemist kõnelema oma isale, kes kõigepealt naeris natuke aega ja siis soovitas "peiule" teiste kuuldes öelda: "Endal püksitagumik põlveõndlas, aga juba tahab peigmeheks hakata!" Proovisin järele, ja nii uskumatu kui see ka ei tundu – sihuke vanarahvalik etteheidet mõjus palju võimsamalt kui ükskõik milline sõimusõna! Naljaga saab vahel üle muredest, mis tõsi-meeli näivad lahendamatuana."

Aga kuidas käituksite teie, head lugejad?

• **Käbi Stolovitš** Tartust tegi ettepaneku koostada heade omaduste **EDETABEL**. See on tore mõte, eks ju? Niisiis: missugused on (tähtsuse järjekorras) **5 KÕIGE OLULISEMAT OMADUST**, mis peaksid olema **POISIL** või **TÜDRUKUL** selleks, et ta sulle meeldiks? **NB!** Oma edetabelit posti pannes kirjuta ümbrikule **SUUR VAHETUND!**

MEHINE POPVIKTORIIN

1.

Selliseid ansambleid, kelle plaate on müüdnud miljonite kaupa, leidub laias ilmas hulgem. Ameeriklased peavad aga arvestust ka nende kohta, kelle plaadialbumeid on juba esimese nädala jooksul müüdnud üle miljoni. Näiteks rabati Back Street Boysi albumit "Millennium" esimese nädalaga poelettidelt tervelt 1,1 miljonit, N'Synci "No Strings Attached" aga koguni 2,4 miljonit. Kolmas USA "nädala-miljonär" jõudis mullu rekordini albumiga "Chocolate Starfish And The Hot Dog". Selle bändi nimi on

- D** – Garbage
- B** – Limp Bizkit
- G** – Eagle-Eye Cherry

2.

Ricky Martini videoklipi "She Bangs" filmimisel osales 20 kaunitari, kes valiti välja 200 modelli hulgast. Seda klippi tuleks õieti vaadata kullakarvalise televiisori ekraanilt, sest tegemist on äärmiselt luksusliku looga, mille filmimise ajal elas laulja kallid hotellid The Atlantis Paradise Hotel, milles ühe öö veetmine maksis 2500 dollarit. Klipi tegemisest võttis osa üle saja inimese, ning seekord kasutas Ricky ka dublandi abi, sest ühes filmimispaigaks valitud basseinidest elasid... haid.

Saar, millel seda videoklipi tehti, kandis nime

- I** – Madagaskar
- U** – Bali
- O** – Bahama

3.

Populaarse inglise päritoluga laulja passi on kantud mitu eesnime: Robert Peter Maximilian. Tegemist on tugeva iseloomuga noormehega, kes suutis üle saada narkomaaniast, tunneb huvi jalgpalli vastu ja seadis mullu oma maja keldris sisse spordisaali, mis on üheks ta lemmikpaigaks. Selle laulja esinejanimi on

- N** – Robbie Williams
- F** – Brian Adams
- W** – Brad Pitt

Tere!

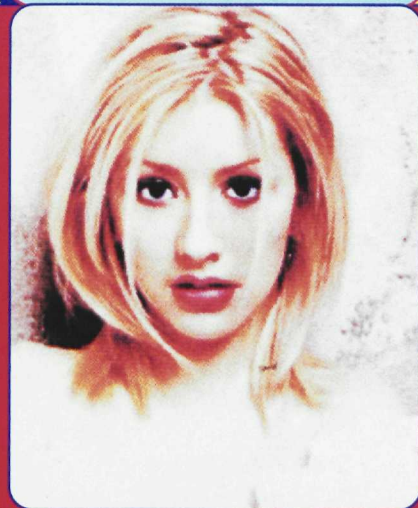
Saadan Teile oma lemmiklaulja Christina Aquilera pildi. Christina alustas lauljakarjääri juba väiksena ja võitis 18aastaselt Grammi-auhinna. Ta näeb välja – mm, mul pole lihtsalt sõnu! Vaadake ise ja tunnistage endale, et see on tõsi! Neile, kes samuti Christinast lugu peavad, võin öelda ka tema aadressi: Christina Aquilera, 244 Madison Avenue, Suite 314, NY 10016.

4.

Poistebändidest maailmas puudust ei tunta. Pildil olevat popp-poissi kutsutakse Richiks ja ta kuulub ansamblisse

- A** – Back Street Boys
- O** – Five
- E** – Westlife

■ Õigete vastuste korral annavad nimetähed kokku iirlaste ansambli U2 solisti lühikese, kuid kõlava nime.

Katrin Juhkam Tartust

Pildi joonistas Kirke

PÄKAPIKK KUSTAS KOOLISSON

Koolipoiss Juku sattus tsirkuses suurde vaimustusse kääbusest: kuidas küll üks päkapiku masti mees oskas teha supervahvaid kukerpalle ja igasuguseid naljakaaid trikke, millega mõni täismeeski poleks hakkama saanud!

Vaheajal hiilis Juku lava taha, et kääbusega lähemalt tutvust teha. Ta nägi, kuidas päkapikk viskas pika mantli seljast – ja siis selgus, et tegemist oli hoopis kahe pisikesega mehikesega, kellest üks istus teise turjal.

“Jajah!” rõõmustas Juku. “Ma aimasin kohe, et siin on mängus kaval pettus: pole ju võimalik, et ÜKS mehike saab nii pisikest kasvu olla!”

Koolipäkapikk Kustas Koolisson on just seesugune pisike atsa- kas mehike, kelle rolli saavad kooli- või kodupidudel mängida KAKS poissi või tüdrukut. Näiteks esimesele klassile aabitsapidu korraldades võib Kustas Koolisson suurepäraselt ettekandeid teadustada – ainult et hea oleks, kui publik teda selja tagant ei näeks.

PÄKAPIKU TEGEMISEKS ON VAJA

- kõrgemat lauda
- suuremat sorti laudlina, mis kataks laua eespoolt maani. Lina võib ilu mõttes kinni siduda kena värvilise paelaga.
- päkapikumütsi, – jakki (või mantlit) ja habet
- pisikesi püksikesi, sokke või saapakesi.

Päkapikuks rõivastunud esineja seisab laua taha, pika lina tagant pole ta jalgu näha.

Teine poiss või tüdruk seisab tema selja taha ja sirutab ette käed, mis sedakorda täidavad päkapiku jalgade osa. Kätte paneb ta sukk- või sipupüksid, nende otsa tõmmatakse kas kirevad sokid või saapakesed. Tekib mulje, nagu istuks Kustas laual ja nagu oleks tal õige tibafilluke. Nüüd võivad Kustas Koolissoni käed ja jalad päris omaette elu elada. Muidugi ei tasu jalgade osatäitjal liiga suurde hoogu sattuda – muidu vaatab publik aina siputavaid jalgu ega kuulata, mida Koolisson kõneleb. Lisaks ettekannete teadustamisele võib koolipäkapikk esitada igasuguseid mõistatusi, küsimusi ja väikesi naljugi.

MÕNED MÕISTATUSED VÕIKSID OLLA SELLISED

- Mis algab p-tähega ja asub voodi all?
(Paar saapaid.)
- Mis algab t-tähega ja asub samuti voodi all?
(Teine paar saapaid.)
- Mis algab k-tähega ja asub parajasti voodi all?
(Kaisukaru, kes on kogemata voodist maha kukkunud.)
- Kuidas on kõige kergem jäneseid püüda?
(Tuleb minna metsas puu taha ja teha porgandi häält.)
- Kaks õpetajat ootasid külla oma õde, kes oli samuti õpetaja. Samal ajal on teada, et nad polnud kolmanda õpetaja õed. Kes nad talle siis olid?
(Vennad.)

VANA AEDNIK

Ta oli pensionile jäänud kooliõpetajast aednik juba siis, kui mina kooli läksin. Mäletan soojas kevadpäikeses jõuluvana punapõski ning halle traatvuntse. Otsad olid neil ülespidi kikkis nagu mõnel marssalil venna ajalooramatus. Ehk ta oligi aiamarssal.

Kui teda õunapuid pookima kutsuti, ei kandnud ta tööriideid, vaid pani kaela vanaaegse kõvakrae, mis oli alati valge nagu lumi. Tema mansetinööbid särasid töö juures nagu kastepiisad kõigis vikerkaarvärvides.

Sõna "pookimine" polnud nõrgematele poistele just meeldiv – see tähendas toona endast tugevama poolt tulevat ahvistust. Näiteks võetakse sind nupuvõttesse, su pea on abituna suurema kaenlas, ja siis hõõrub ta su nina või juukseid, kuni need kuumaks lähevad. Nagu tahaks ürginimene lõket teha. Pookimine on vastik ja alandav asi. Aga vana aednik ütles, et õunapuude kallal on see ülendav ning väärstav tegevus. Isegi tavalisele metsõunapuule võib külge pookida oksa, kus nagu imevael hakkavad kasvama sedasorti ubinad, mis viivad keele alla. Ju tuleks neile pahadele poistele, kes teisi "pookida" armastavad, midagi väärstavat külge pookida. Näiteks inglitiivad. Ise ma küll tiibu ei tahtnud, natuke võiks ikka koer poiss ka olla. Sest mis oluks Tom Sawyer inglitiivadega? Või Toots? Paipoisi tiivul poleks nad suutnud kunagi lennata meie raamaturiilile.

"Täna tuleb meile kirurg!" lausus tädi, kel oli suur aed.

"Minul küll kurgumandlid ei vaeva," ehmusin. "Ja viimane logisev hammas kukkus just eile ära."

"Meile tuleb aiakirurg, poisid," kostis tädi.

Ja sealt ta astuski mööda kruusarada, väike kulund kohvriku näpu otsas. Kohvri küljes olid hõbedased tähekringlid ehk aednikuonu monogramm. Esimene täht oli nagu aia otsas rippuv poiss, ja see oli kindlasti J. J-tähega soliidne vanahärra saab ainult Johannes olla. Teine täht oli ümmargune nagu õun, millel leheke või saba-roots küljes. See oli kindla peale Ö. Ja ühtekokku saame aia perearsti nimeks Johannes Öunapuu. Ta ei vaa- danudki minu kurgumandleid, vaid läks tädi õunapuid kaema. Mäletan ta pakse laiü sõrmeküüsi, mis olid nagu kilbid. Nendega võttis ta kõigepealt paar kahjurit ära tappa, kratsis siit-sealt okstel vohavat samblikku, raputas laitvalt pead, pani kohvri maasikapeenra äärde ja küsis: "Sellele siis?"

"Sellele jah," kinnitas tädi varmalt. "Lastele midagi magusamat ja varasemat. Suisleppa ehk."

"Ah et magusamat ja varasemat?" kostis aednik rangelt. "Seda tahavad kõik. Tuleb ka muist õuntest lugu

pidada." Ta pilk langes üle kuldraamidega prillide meile ning ta ütles: "Poisid, sööge antoonovkaid."

"Pähh," põlastasin mina.

Ja vanem vend lisas: "Kisub tagumise otsa kortsu, onu."

"Aga missugune moos sellest saab," laksutas aednik keelt, nagu poleks ta enam Öunapuu, vaid isand Öö- bik. "Läbipaistev marmelaad!" Ning urises kohvrit avades vurrudesse: "Kui ei kõlba, siis ei kõlba." Kõigepealt võttis ta kohvrist terava habemenõga, nagu me arvasime. Tegelikult oli see vahe skalpell, millega tehakse pookimis- lõikeid. Minul käis kurgust valunõks läbi – ikka nende õnnetute mandlite pärast.

Ent aednikul polnud enam meie jaoks mahti, ta prillid läigatasid, mansetinööbid pildusid vikerkiiri. Ta tegi noaga osavalt niks-naks, nimetas seda silmamiseks, surus kohvrist võetud pungadega oksakese meie õunapuu külge, mähkis nagu elektrik isoleerpaela ning määris lõikekoha pookvahaga.

"Nüüd on kahel isesorti elul üks vereringe," kuulutas ta ja küsis: "Kes on järgmine?"

"Mina mitte!" ta- ganesin.

"Mina loomuli- kult mitte," taganes ka suurem vend.

"Mul siin veel üks üleliigne vitsake," muheles vana aed- nik ja kordas kõike ühe teise ilmetu maitsega puu juu- res. "See on edaspi- di Paide taliõun. Neid võib riputada jõulupuule, neil veel punasemad põsed kui minul."

Vana aednik paitas oma kirurginuga, jõi tädiga ve- randal tassi kuuma oakohvi, heitis lahkudes pilgu aiale ning ütles uuesti: "Poisid, sööge antoonovkaid!"

Mitu koolitalve läks mööda, kui tädi silmi pühkides ühel sügisõhtul näitas ajalehes seisvat mustas raamis- tuses surmakuulutust. J ja Ö – kõik klappis vana aed- niku kohvri veidra monogrammiga.

Olin juba üsna suur poiss, mandlid kurgust ära lõiga- tud. Läksin tuulisesse aeda, mööda magusamatest an- didest, ning võtsin hämaruses helendava, haput mahla pritsiva antoonovkaõuna. Ja loomulikult ei unustanud me jõulupuule riputada Paide taliõunu, punapõsksemaid kui olid vana aiamarssali paled.

"Lastele midagi magusamat ja varasemat. Suisleppa ehk."

TRIIBU-LIINE JA JAANUS BLOND

Triibu-Liine istus arvuti ees ja klõbistas hiireklahvi. Silmanurgast akna poole kiigates märkas ta juba teab mitmendat korda, et õues hakkas juba hämaraks minema, ja see ei meeldinud lapsurile mitte üks raas.

"Kui päike oleks na-aa-aatukenegi virgem, siis viitsiks ta seni taevas rippuda, kuni ma veel mõned kirjad läbi loen ja nendele viisakalt ka vastan!" õhkas ta. "Aga see taevakeha teeks justkui tükitööd: viuh! ja veerebki üle taeva, küsimata, mis kell on! Heldene aeg – suvel vahtis päike ööd ja päevad suhu ja silma, nii et ei saanud korralikult nätsugi närida, ilma et ta seda poleks ära märkinud! No oota nüüd ometi, päike, oota kas või viis minutit!"

Aga päikesel näis olevat paks nahk: tema ajas püstijalu oma tööasjad jutti ja vajus magusasti ühe suhkruvatti meenutava pilve kaisus silmapiiri taha magama.

"No ütle nüüd!" raputas Triibu-Liine pahaselt pead. "Nüüd pean Marekile külla minema kuupeistel nagu mõni sala-

luuraja! Tahtsin talle päevalguses oma autokogu näidata, aga võta näpust!"

Arvuti näis ka pahas tujus olevat – hiireklõpsatuse peale reageeris ta tusaselt ja aegamisi. Just siis, kui arvuti oma suure kandilise silma kinni pani, kostis esikust pahaendeline uksepaugatus. Triibu-Liine ruttas esikusse, kuid seal polnud kedagi. Seal polnud tegelikult ka MIDAGI peale tühja nagi ja üheainsa suure jalajälje – näis, nagu oleks lapsuri esikut külasthanud mingi ühejalgne porikäkk, kes... kes viis kaasa nii Triibu-Liine talvejope, botased kui kilekoti koos ta kalli automudelikitoga! Appi!

"Appi!" hüüdis Triibu-Liine. "Appi-appi-appi!"

Ega appihüüdmisel ole küll suurt mõtet, kui oled ihuüksi kodus, ning väljas on hämar pärastrõuna, aga mida sa hing ikka oskad teha? Lapsur vajus esikupõrandale istuma ja pidas parajasti aru, kuidas tuleks edasi tegutseda, kui märkas korruga, et ukse link liikus vaikselt allapoole. Ta ajas end vaikselt püsti, kuid ei jõudnud suudki lahti teha, kui seisis äkki silmitsi mustas sukkmaskis mehega.

"Karauul!" hüüdis Triibu-Liine. "Karate! Olen karateemees!" (Südamepõhjas kahetses ta, et polnud õigel ajal karatetrenni läinud, sest siis poleks ta pidanud valetama, vaid võinuks kohe maskiga mehe paika panna.)

"Või nii," lausus mees rahulikult ning sirutas lapsurile käe: "Mina olen Blond. Jaanus Blond! Võid mind kutsuda ka varjunimega: Mull-Mull-Null. Praegu lahkus siit majast sajandi autovaras, keda allilm tunneb Haisva Karbussi nime all. Kui ma teda kohe ei taba, juhtub hirmus õnnetus, nimelt..."

RIMONNE

Siinkohal keeldus toimetuse arvuti edasi töötamast ja ekraanile ilmus teade:
NENDEL, KES SELLE JUTU LÕPUNI KIRJUTAVAD, ON VÕIMALUS VÕITA MATCHBOXI AUTOD!

Just sellised, milliseid Triibu-Liinegi kogub!

Ootame teie kirjutisi või koomikseid toimetusse hiljemalt 15. veebruariks!

KUSTAV KURI LUGU

SIIRI LAIDLA

ELAS KORD NEEGRITE MAAL, KUS ALATI LÕÖMAS PALAV PÄIKE, ÜHES SOOJAS, MUDASTE KALLASTEGA JÕEKÄÄRUS KROKODILL KUSTAV KURI. TEGELIKULT EI LEIDUNUD TERVEL NEEGRITE MAAL TEIST NII HEASÜDAMLIKKU JA HALEMEELSET OLEVUST. KUSTAVILE TEGI TEMA PEREKONNANIMI PALJU TUSKA, SEST KÕIK LOOMAD JA LINNUD KARTSID TEDA. AINULT HAMBAPUHASTAJALIND KÄIS MÕNIKORD KUSTAVIL HAMBVAHESID PUHTAKS NOKITSEMAS.

VAENE KROKODILL! TA EI TEADNUD JU, ET MITTE NIME PÄRAST EI PELJATUD TEDA. KÕIGILE LOOMADELE OLID NENDE EMAD ÕPETANUD, ET KROKODILLID ON KOHUTAVALT ÕELAD KISKJAD, KELLEST TULEB EEMALE HOIDA.

MEIE KUSTAV EI SÖÖNUD ÜLDSE LIHA. TALLE MAITSESID HOOPISKI VEETAIMED JA MAHLASED JUURIKAD, MIDA KALDAMUDAS ROHKESTI LEIDUS. TULEB VÄLJA, ET ONU KUSTAV OLI TAIMETOITLANE, AGA SEDA TA ISE MÕISTAGI EI TEADNUD. NII TA MUUDKUI MÜTTAS KALDAMUDAS TOIDUPOOLIST OTSIDES JA VALAS VAHETEVAHEL ÜKSINDUSES KROKODILLIPISARAIID.

TEISED KROKODILLID SELLES JÕES OLID AHNED JA JULMAD RÕÖVLOOMAD, NAGU EHTSAD KROKODILLID OLEMA PEAVADKI. NAD ELASID ONU KUSTAVI JÕEKÄÄRUST EEMAL JA ARVASID, ET SEE KUSTAV ON ÜKS IMELIK TÜÜP, KELLEGA ÕIGEL KROKODILLIL EI SOBI SÕBRUSTADA.

KUNA KUSTAV OLII NII HEA, SIIS TAHTIS TA LOOMULIKULT ENDALE NAISUKEST JA LAPSUKESI, KEDA HOIDA JA HELLITADA. AEG LÄKS, AGA JÕEKÄÄRUS EI MUUTUNUD MIDAGI. KUNI ÜHEL PÄEVAL...

KOHTUMINE

... ÜHEL PÄEVAL TULI JÕE ÄÄRDE VÄIKE NEEGRITÜDRUK TUTI. KUIDAS SATTUS TA ÜKSPÄINI NII METSIKUSSE PAIKA? TUTI OLII LOODUSEUURIJA TÛTREKE, NIISAMA JULGE JA UUDISHIMULIK NAGU TA ISAGI, KEDA HUVITASID ERITI JÕED. EGA MUIDU OLEKS ISA TEDA KAASA VÕTNUD, VAID JÄTNUD SUURDE LINNA MANNAPUTRU SÕOMA JA TÄHTI ÕPPIMA.

NÛUD AGA JALUTAS TUTI IJUÛKSI KROKODILLIDEST KUBISEVA JÕE ÄÄRES, KAENLAS APELSINIKOLLANE PALL.

LOODUSEUURIJA LAPSENA SATTUS TUTI TIHTI, HOOPIS SAGEDAMINI KUI TEISED TEMAVANUSED TÛDRUKUD, EBATAVALISTESSE PAIKADESSE. KA TÄNA MEELDIS TALLE ÜKSINDA UIDATA JA OMA ERKSAT PALLI HÛPITADA. SIIS AGA LIPSAS PALLIKE TUTI KÄEST MINEMA NING SULPSAS VETTE. OI-OI, TUTI ILUS PALL TRIIVIS JUBA ALLAVOOLU! KUIDAS KÛLL PALLI KÄTTE SAADA?

KALDAMUDAS MÕTTEID MÕLGUTANUD JA OMA NAISUKESEST UNISTANUD ONU KURI MÄRKAS VÄIKEST TÛDRUKUT JA TEMA ÄPARDUST. HETKEGI VIIVITAMATA VOLKSAS KROKU LAPSE PALLILE APPI NING ANDIS ORANŽI KERAKESE PEAGI ÕRNALT TÛDRUKULE TAGASI. ME TEAME, KUI SUURED HAMBAD KROKODILLIL ON, NII ET VÕIB IMESTADA, KUIDAS PALL TA LÕUGADE VAHEL TERVEKS JÄI. AGA KROKU OLII NII-NII HELL ISEGI PALLI VASTU.

JÄRGNEB

TERE, XXI SAJANDI RAHVAS!

Selle aastatuhande esimesi auhindu oli väga raske jagada, sest geeniuse tuleb Hea Lapse sõprade ja sugulaste ridadesse rohkem kui lumeräitsakaid! Õnneks on aastast lövi-osa veel ees ja võimalusi uute auhindade saamiseks veel küllaga. Mõni kena komme tuleb ikka vanast sajandist kaasa ka: üks Tallinna ja Põhja-Eesti lapsed saa ikka oma auhinnad kätte Kullo lastegaleriist (Kuninga 6), lõunaestlased pööraku aga pilgud Tartu Lasteraamatukogu poole (Kompanii 3/5), ning kellel on muid soovide või ettepanekuid, kirjutagu, helistagu või saatku elektronidega sõnumid teele!

Tere! Olen 13aastane tüdruk, kes otsib endale kirjasõpradeks 13-14a. poisse üle Eesti. Minu e-mail on Kiisu.XXL@mail.ee

Tere! Soovin leida kirjasõpru vanuses 13-15, ise olen 13aastane tüdruk. Kirjutage aadressil tiina.cool@mail.ee

Hei! Kui oled 11 - 13aastane ja Sul on igav, siis kirjuta 12aastasele Põlvamaa neiu. Hea oleks esimeses kirjas näha ka fotot. Mulle meeldib diskodel käia ja kuulata head muusikat. **KARIN NEEDO**, Mooste sjsk. Põlvamaa 64601 või Karin.Needo@mail.ee

Ciao! Olen peaaegu 13aastane tüdruk ja ootan kirju 11 - 15aastastelt tüdrukutelt ja poistelt, kellele meeldib serial "Vampiiritapja Buffy". Mu lemmiknäitlejad on James Masters ja Sarah M. Gellar, lemmikloomaks on koer ja lemmiktegevuseks internetis surfamine ja joonistamine. Võid mulle kirjutada kahel aadressil: Neubauer@mail.ee või **MARI-LIIS NEUBAUER**, Tamme 15-5, Haapsalu, Läänemaa 90508.

13aastane Merle, kelle huvialadeks on ujumine, rattasõit ja arvutiga tegelemine, soovib kirjavahetust 13aastase poiss-meilisõbraga. Merle.Hunt@mail.ee

Poo-Chi väärilisi leiutisi saime nii palju, et peame vist paluma Teaduste Akadeemial nende saadestistega edasi tegelda. Auhindu jagada oli Triibu-Liinel väga raske, sest leiutajate vanus kõikus 4 ja 15 vahel... Poo-Chid saavad seekord **PUIGA PÕHIKOOI 5. KLASS**, **GU DRUN** ja **INGMAR HEAMÄGI** ning **LIIS LASS** Tallinnast, **JOHANNA SEPP** Harjumaalt ja **KASPAR OJA** Tartust.

Lemmiklooma-Barbie võitsid **MAALI-LIINA KULLA** Laevast, **KATI KITS** Kääpalt, **HANNA STIINA LEPMETS** Haapsalust ja **NATALJA ŽAROVA** Rāpinast. Lemmikukomplektid lähevad **MARELLE RAUDSEPALE** Jõgevalt ja **MARILIN KONDRATJUKILE** Läänemaalt.

Ristsõna-kassetid saavad **HENDRIK SUVI** Tartumaalt ja

ELINA KARRO Tallinnast.

Helkurite omanikeks saavad **ANNALIISA KAAREMAA** Abja vallast, **EVA-THERESA MARTENS** ning **ELIS** ja **SIIM SARV** Tallinnast, **SIRLE**, **SIGMAR** ja **SIRET JALLAI** Kõrvkülast, **MERLE MUST** Türiilt ja **MERILIN MÄNNAMÄE** Kohtla-Järvelt.

Lego auhinnad võitsid **MARIE SOONE** Kiisalt, **TEELE TOHVER** Maardust, **REET LEIDTORP** Albust, **EDI LEEMET** Tustist, ning **JAANA KURG** ja **DIANA TAGAVÄLI** Tallinnast.

Parimad ideed Viklandia ehitamiseks pakkusid välja **MARTIINA VIIL** Tartust, **URMAS LÜÜS** Haapsalust ja **NELE LUIK** Vatlast. Neid auhindab Haapsalu Linnavalitsus.

Tere, Hea Laps! Oleme lõbusad tüdrukud, kes tahaksid endale ühiseid 11-15aastasi kirjasõpru, vastame kõikide kirjadele. Meile meeldib õhtuti väljas jalutamas käia ja igasugustest pidudest osa võtta. **PILLE-RIIN VENDELIN**, Välja 8-3, Suure-Jaani 71502.

Tšauki, Triibu-Liine! Kõik 11 - 14aastased lahedad tüdrukud, kelle lemmikud on Britney Spears, Madonna, Christina Aguilera, Ricky Martin ja teised! Mu nimi on Evelin, olen 11aastane. Mind võiks iseloomustada rõõmsatujualise blondi tüdrukuna. Käin Thompsoni moe- ja tantsustuudios, laulukooris ja kunstiringis. Lemmikajakirjad on mul loomulikult Hea Laps ja Stiina ning lemmikraamatud on Sabrina-sarjast. Suureks saades tahan hakata moekunstnikuks. Ootan kirju. **EVELIN JÜRISSE**, Pae 49 - 37, Tallinn 13621.

Tere, kõik 10-13aastased tüdrukud-poised! Teie kirju ootab 12 a. Kehra tüdruk. Mulle meeldib tantsida, lugeda ja joonistada, lemmiklauljaks on Celine Dion ja Britney Spears. **KAREN KOHV**, Kose mnt. 38 - 46, Kehra, Harjumaa 74307.

Hei! Olen 12aastane tüdruk ja otsin nii poistest kui tüdrukutest kirjasõpra vanuses 11 - 13 a. Minu lemmikbänd on BrainStorm ja lemmiklaulja Britney

Spears. Kogun kleepse ja BrainStormi postreid. Tore oleks leida ümbrikust ka foto. **TRIIN PETERSON**, Põhja pst. 2b - 18, Viljandi.

Hello! My name is Inga. I'd like to be your penfriend. I'm 9 years old. **INGA POPOVA**, Rigas str. 41, Saulkrasti, Rigas raj. Latvia LV 2160.

Hello! I'm 11 years old girl and I like to swim and the mushrooms. **KITIJA MILLERE**, "Madaras", Kabiles pag., Kuldigas raj., Latvia LV 3314.

Hi! My name is Evita, I'm 15 and I like to read books, to swim and dance. **EVITA, Ciekurkalns 3, sk.lin. 25-50, Riga, Latvia LV 1026.**

Hello! I'm waiting for Your letters! **ANT-RA**, Lapeglu 4 - 17, Kuldīga, Latvia LV 3300.

Hi! I'm Inese (16), I like music, dancing and meeting friends. I'd like to write to boys and girls. **INESE BAUNE**, "Kokles" Naukseni, Valmieras raj., Latvia LV 4244.

Hello! I'm Inese (10) and I like Britney Spears, BSB and icecream. **INESE IAN-PAULCI**, Stadionā 8a- 8, Daugavpils, Latvia LV 5403.

Hello, I'm Anita (17) and I like sports and writing letters. **ANITA BAUNE**, "Kokles", Naukseni, Valmieras raj., Latvia 4244.

Hello! My name is Julia, I'm 13. I like BrainStorm, Madonna, R.Martin. I'd like to find 12 - 13years old friends. **JULIA KADOCNIKOVA**, Salnas 7-13, Riga, Latvia LV 1021.

Hello, I'm 12 years old Marina. I'd like to find penfriends, boys and girls at ages 11 - 14. Write me in Latvian or Russian! **MARINA SOROKINA**, Dzenu 1 - 176, Riga, Latvia LV 1021.

Tere! Soovin saada kirjasõpru - 11-13aastasi poisse või tüdrukuid. Mu lemmikbänd on Spice Girls ja lemmiklauljad on Britney Spears, Eda-Ines Etti. Mu mail on **Michelle.Gellar@mail.ee**. Ma elan **Tapal, Lembitu pst 16-7, Lääne-Virumaal**.

Tere, kõik 12 - 15aastased tüdrukud ja poisid! Olen 13aastane Tallinna tüdruk, kes otsib kirjasõpra. **HELLIKE KIMMEL**, Spordi 20-21, Tallinn 11315, e-maili aadress: **PALOMA1@mail.ee**

Tere, kõik poisid ja tüdrukud! Olen 14aastane eesti neiu ja sooviksin leida 14-16a. kirjasõpra. Oleks tore, kui esimesest kirjast leiaksin ka foto. **JANNE SOLNTSEV**, Vääna 3 - 8, Vääna sjsk, Harjumaa 76903.

Tšau, kõik poisid ja tüdrukud! Sooviksin leida 12 - 14 a. kirjasõpra. Ise olen 12. Oleks tore esimesest kirjast ka fotot leida. **ANNELI PETERSON**, Vääna 6 -9, Vääna sjsk., Harjumaa 76903.

Hei-hei! Olen 12a. särasilmne näkk. Minu hobideks on rulluisutamine, kleepsude ja postrite kogumine. Soovin leida kirjasõpru vanuses 11 - 13 a.. **DAGNE REBEL**, Kuri k., Pühalepa v., Hiiumaa 96301.

Tere! Soovin leida 10 - 13a. kirjasõpru. Minu sünnipäev on 27. 08.1989, lemmikansamblid Bomfunk MC ja Scooter, hobid: arvutid, legod ja ratsutamine. Kogun telefonikaarte ja Technic-legosid, meeldib matkata ja kinos käia. Mul on koer - iiri setter. **JAKE RAHNEL**, Sütiste tee 39 - 9, Tallinn 13414.

11aastane Robert, kelle huvialadeks on muusika kuulamine, ujumine ja jalgrattasõit, soovib kirjasõprust 10-12aastaste poiste ja tüdrukutega. **ROBERT**

HEINOJA, Pillapalu, Aegviidu sjsk., Harjumaa 74501.

Ciao! Nice Italian teen-agers would like to know young friends from all over the world for a charming, romantic, never-ending friendship! We are interested in music, fashion, movies, photomodelling, animals, sea & sun... Write please! Answer sure! **FRANCO LUCANI**, Via.Felli Rosselli 30, Castiglion F.no (AR), Italy 52043.

10aastane Timo, kes on sündinud Kaalude tähtkujus ja kellele meeldib lugeda, nuputada, palli mängida ja jalgrattaga sõita, soovib kirjasõprust 9 - 11a. poiste ja tüdrukutega. **TIMO KÄGO**, Sava sjsk., Tartumaa 62 202.

Tere! My name is Sanita, I'm 14 years old. Write me please, boys and girls who are 13 - 16. **SANITA LAPINA**, Lacplesa 29 - 26, Aizkraukle, LV 5101, Latvia.

Hello! I'm Anete, 12 years old. My hobbies are stickers, art and dance. I go to the art school and disco dance group "Stils". Please write me, 12 - 14 years old boys and girls! **ANETE LIGERE**, Loka iela 3 - 32, Cesis, LV 4100, Latvia.

Hi! My name is Kristine, I'm 12 years young, I like BSB, BrainStorm and Britney Spears. You can write me in English or Russian. You have to be 12 - 14 years old. **KRISTINE BELOUSOVA**, Melnsila 24 - 26, Riga, Latvia LV 1046.

Hello! My name is Zana. I'm 12 years old. **ZANA BLUMA**, Dzelda 4 - 1, Kuldigas raj., Nekraces pag, Latvia LV 3320.

Hello! I'm 10 years old and I love Britney Spears and BrainStorm. Write me! **LINDA**, Valdlauci 8 - 111, Riga, Latvia LV 1076.

Hello! I want to find pen-friends age of 11 - 13 years. I'm 12. I like Britney Spears, Geri Hallivel and the animals very much. My favourite animal is dog. **BAIBA SUSTERE**, Ganibu gatve 7 - 6, Kazdanga, Liepajas raj. LV 3457, Latvia.

Tere! Olen 12-aastane tüdruk, soovin 11-13 aastasi poisse ja tüdrukuid kirjasõpradeks. Mulle meeldib sporti teha, muusikat kuulata ja tantsida. Lemmiklauljad on Mandy Moore, Ines, Ricky Martin, Enrique Iglesias. Lemmikbändid on S Club 7, ATC. Kogun pilte ning jutte filmidest, lauljatest ja näitlejatest. **SILJA MEISTER**, Sõpruse pst. 236-3, 13412 Tallinn.

Hei, kõik 10 -14a. poisid ja tüdrukud! Mina olen 12 a. lõbus Saaremaa plika, kelle lemmikbändid on A'Teens, ATC jt. Vastan kindlalt kõigile! **KAIRIT VOKSEPP**, Saare-Võhma, Saaremaa 93824.

Tere! Olen 12a. Katrin., Sooviksin kirjasõpradeks 11 - 13a. poisse ja tüdrukuid. Mulle meeldib igasugune muusika, kogun kleepse ja võtmehoidjaid. **KATRIN KILK**, Kotlandi k., Liikuv 2, Saaremaa 938 22.

Hei, kõik 10 - 12a.poisid ja tüdrukud! Teie kirju ootab 11a. Katri, kellele meeldib sporti teha ja lugeda. Esimeses kirjas võiks olla ka foto. Vastan kõigile. **KATRI HOOGAND**, Kaimla, Liikuv 2, Saaremaa 93822.

Tere! Otsin endale kirjasõpra, kes oleks 9 - 11a. tüdruk, elaks linnas ja õpiks 4. klassis. Olen 9aastane, käin 4. klassis ja mind huvitab raamatute lugemine, klaverimäng ja muusika kuulamine. Mulle meeldib eriti Britney Spears. **KATJA VEEBER**, Kaare 31 - 80, Jõhvi 41534.

Tere! Olen 15 a. tüdruk. Soovin leida 14-18a. kirjasõpra. Oleks hea kui esimeses kirjas oleks foto. Vastan igale kirjale. NB! Kuulutus ei vanane. **A.A., Alu, Pargi 3- 31, Raplamaa 79601**

Hei, hei! Olen 10.a. tüdruk, soovin leida 10-12 aastasi tüdrukuid kirjasõpradeks. Minu lemmiklaulja on Madonna ja lemmikbänd on Smilers. Mulle meeldib muusikat kuulata ja pärlitest ehteid valmistada. Palun pista ümbrikusse ka oma foto. **KAIJA-LIISA OJAMÄE**, Mustamäe tee 137-49, Tallinn 12918.

Hei! Olen 12.a. tüdruk. Soovin leida 11-14.a. poisse ja tüdrukuid kirjasõpradeks. Mulle meeldib muusikat kuulata ja poodides ringi kolada. Mu lemmiklauljad on Ines ning Britney Spears ja lemmikbänd on ATC. Kirjale võiks lisada ka oma foto. **ANDRA KINSIVEER**, Sõpruse pst. 236-40, Tallinn 13412.

Tere, kõik 10 -14aastased tüdrukud ja poisid! Olen 10a. Katriin, kelle hobideks on kandlemäng, kleepsude ja udukate kogumine, lemmikloomaks koer, keda kodus küll pole, aga varsti saan kalad. **KATRIIN LAURSON**, Tuuliku 1-9, Tabivere, Jõgevamaa 49 101.

Hello, my name is Gunta. I'm 13 years old. I live in Latvia and I like Estonia, **GUNTA DOGZINA**, "Spartaki", Beberene, Daugavpils raj., Latvia LV 5439.

KARVASED JA SULELISED LÕUNANABA ÜMBER

Kas Anġarktis ja Antarktika on üks ja seesama? Ei – Antarktika nimetuse alla koondub Antarktis koos teda ümbritsevate ookeanialadega. Antarktise mandri osaks on, muide, ka Antarktika poolsaar. See on ka ainus paik, kus kasvab õistaimi – kokku vaid kolme liiki – ja kesiselt ka seeni, mujal piirdub napp taimestik ainult sammalde ja samblikega. Selge see, et niisugusel mandril ei saaks loomad aasta ringi elutseda.

Talvitamisega saavad jäisel mandril hakkama ainult keiserpingviinid – peaaegu 120 cm pikkuse kasvuga vaprad tatsujad, kes meenutavad välimuse poolest priskeid frakkides koorilauljaid. Priskust peab seal kandis olema – kui kõhu peal külmkappi ei ole, ega siis pakases hakkama ei saa. Kevadel aga hakkab elu Antarktiseski kihama ja keiserpingviinid peavad koos oma piseimate suguvendadega olema valvsad, et nad mõõkvaalade või merileopardide toidulauale ei satuks. Antarktises elab loodusteadlaste arvamusel umbes 200 miljonit pingviini, kuid kardetakse, et maakera keskmise temperatuuri tõus võib neilegi saatuslikuks saada.

Kevadel, kui lõunanaba ümbritsevad veekogud kubisevad vetikatest ja väikestest vähilaadsetest, tormavad maiusest osa saama nii kašelotid, sinivaalad kui ka linnud ja hülged. Vaalad saavad sinna tuhandete kilomeetrite tagant, sest nende pojad vajavad kasvamiseks toitvat sööki. Mõne suvekuu jooksul võtavad nad mereandide toel kõvasti priskust juurde – tegu pole mitte kümnetesse või sadadesse, vaid kogu tuhandetesse kilodesse ulatava kaaluibega.

Ka pingviinid ja teised suured linnud peavad lugu mereandidest, seepärast meeldib neile elada peamiselt seal, kus maa (või jää) ja meri kohtuvad.

Antarktises elutseb kuus hülgeiliiki, kellest neli on kohanenud eluks trüvivail jääpankadel, kuid kahe hülgeiliigi – lõuna-lonthüljeste ja merikarude – mammad toovad oma pojad ilmale mandril või nabamere saartel. Lõuna-lonthülgeid nimetatakse vahel ka merielefantideks, kuigi elevantisarnaseks muutuvad ainult isasloomad, ja needki vaid siis, kui nad on ärritunud: siis paisub nende koonul asuv nahast londikott 60-80 sentimeetri pikkuseks. Hülged on tavaliselt rahulikud lesijad, ägedaks muutuvad nad üksnes pulmaajal. Pruutide pärast lasevad isasloomad kuuldavale kohutavaid mõirgeid ja asuvad konkurente ründama osavuse ja hasardiga, mida nende tõntsakatest kehast ei oskaks oodata. Vahel tekitavad merielevandid oma kihvalöökidega võistlejatele tõsiseid haavu. Võitlus aga peabki äge olema, sest merikarupapi haaremisse kuulub 40 noorikut ja kanged lõuna-lonthülged saavad hakkama koguni sajapealise naistekarja pidamisega.

Albatrosside jaoks on kevade saabumine parim uudis.

Merikarudele oleks äärepealt saatuslikuks saanud nende väga kaunis kasukas, mistõttu varem väga laialt levinud loomi ähvardab väljasuremisohu. Nüüdseks on õnneks merikarude kütmine keelatud ja loodetavasti kasvab nende hulk Antarktis ümbritsevate veekogude rammusal toidul peagi. Väikeste vähilaadsete kogumass ulatub seal kevadeti 1350 miljardi tonnini. (Võrdluseks olgu öeldud, et kogu inimkonna (kuue miljardi inimese) kogumass on teadlaste arvutuste kohaselt 280 tonni.)

Välisajakirjanduse põhjal
Alma Stern

Merikarud olid oma kaunite kasukate tõttu mõne aja eest väljasuremisohus.

SEIKLEJAD, SEKELDAJAD JA MUUD MÜTTAJAD

Igäühel – ka kõige kukupaimal lapsel ja kõige vaguramal vanainimesel – on otsib seiklusi, et elu oleks huvitavam, mõni püüab küll nende eest peitu pageda, aga vaat kus lops! – sekeldused leiavad ta üles ka koduseinte vahel.

Legomeistrite seas on samuti nii rahumeelseid mõtisklejaid kui ka seikluste otsijaid. Küllap viimaste leiutatud ongi terve sarjatais klotsikarpe, mis kannab nime "Seiklejad". Et asi kirevam välja näeks, on mõnele super-kaasaegsete masinate komplektile kaasa pandud legosaurusi – muidugi teab iga ita, et dinosaurusid ja legod ühte ajastusse kokku ei passi, aga unistada ju ikka võib! Nüüd ootame teilt, head lugejad, kirjutisi ja joonistusi teemal "Minu elu suurim seiklus". Kirjutada ja joonistada võivad ka need, kellel pole imikupõlvest peale seiklusi ega sekeldusi ette tulnud – kes see keelab fantaseerida!

Ootame seiklusloomingut toimetusse enne 15. veebruari! Primaile auhinnad REKATOLT!

LEGO

LEGO esindaja Eestis:
AS Rekato